

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

GYERMEKMEGISMERÉS
II. MODUL
A GYEREK MEGISMERÉSÉHEZ HASZNÁLHATÓ MÓDSZEREK, TEREPEK, ESZKÖZÖK SAJÁT ÉLMÉNYŰ
FELDOLGOZÁSA
TÁMOP 3.1.1. IV. RÉSZ
BUDAPEST, 2010. OKTÓBER 29.

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

I. A FOGLALKOZÁS ADATAI

A foglalkozás célja: A gyerekek megismeréséhez szükséges eszközök, módszerek, saját élményű kipróbálása, és használatukhoz szükséges irodalom feldolgozása.

Ajánlott létszám:	20-24 fő (5-6 db. 4 fős csoport)
Ajánlott időkeret:	90 perc
A foglalkozás közvetlen célja:	<i>Megismerési lehetőségek tanulmányozása, módszerek kipróbálása.</i>
A foglalkozás tartalma:	Háttéranyagok segítségével, a gyerekekkel kapcsolatos ismeretek, tudások megszerzésének módszerei.
A kompetenciafejlesztés fókuszai:	Önállóság, információ- és problémakezelés, együttműködés.
Kapcsolódási pontok:	<i>Pszichológiai, pedagógiai, didaktikai ismeretek.</i>

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

II. MÓDSZERTANI JAVASLATOK

IDŐFELHASZNÁLÁSSAL KAPCSOLATOS JAVASLATOK

A foglalkozást lehetőleg szünet nélkül tartsuk meg.

AZ EGYES TEVÉKENYSÉGEK SZERVEZÉSÉVEL KAPCSOLATOS JAVASLATOK (CSOPORTOK, MUNKAFORMÁK, MÓDSZEREK)

A témát kooperatív módszerekkel dolgozzuk fel. Alkossunk véletlenszerűen négy-öt fős heterogén csoportokat. A kooperatív tanulásfoglalkozáson használt módszereit, a tevékenységek szervezésének konkrét lépéseit a mellékletben ismertetjük.

DIFFERENCIÁLÁSSAL KAPCSOLATOS JAVASLATOK

A foglalkozás egy részében a munka, érdeklődés szerinti csoportokban zajlik.

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

ÉRTÉKELÉssel, ELLENŐRZÉssel KAPCSOLATOS JAVASLATOK

A foglalkozás során bármikor, amikor alkalom adódik, adjunk a hallgatónak személyes visszajelzéseket, megerősítéseket. Kísérjük figyelemmel a csoportmunka közben elhangzottakat, és emeljük ki a fontos gondolatokat.

TÉR, TEREMELRENDEZÉS, TEREMIGÉNY

A foglalkozáshoz olyan terem szükséges, amelyben mozgatható asztalok vannak, és el tudunk helyezni öt-hat darab négyfős csoportot.

A FOGLALKOZÁS MEGTARTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK, ANYAGOK

Csomagolópapírok, színes filctollak és blue-tack

A FOGLALKOZÁS MEGTARTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES OKTATÁSI SEGÉDANYAGOK, SZÜKSÉGES ÉS AJÁNLOTT SZAKIRODALOM

(A szükséges irodalom megfelelő oldalszámait a mellékletben vannak leírva)

- Kirsten Nickolson- Nelson: A többszörös intelligencia
- Diane Heacox- Differenciálás a tanításban, tanulásban
- Oroszlány Péter- Könyv a tanulásról

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

- Wilbert J. McKeachie- Tanítási ötletek
- Pszichológia pedagógusoknak szerkesztette N. Kollár Katalin, Szabó Éve (Kis István, Balogh László tananyagai)
- Például (Pedagógusok gyakorlati példái a személyközpontú szemlélet iskolai megvalósítására) szerk.: Fehér Márta, SuliNova, 2005.
- Czike Bernadett: Pedagógusszerep változása
- Király József-Kristály Máttyás: Önismeret, emberismeret

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

III. FOGLALKOZÁSVÁZLAT

	Tevékenységek–időmegjelöléssel	Tevékenység célja, fejlesztendő készségek, képességek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, anyagok (mellékletek)
I. Ráhangolás, a feldolgozás előkészítése				
5'	1. Gyűjtsünk olyan játékokat, módszereket, eszközöket, amelyek segítenek a társak megismerésében. (Amennyiben úgy látjuk, hogy nem vagy nagyon kevés ilyet ismernek a hallgatók, segítsünk. Néhány tipp: saját kedvenc tárgy bemutatása, pajzs, címer készítése, apró hirdetés feladása stb.)		egyéni-, páros- vagy csoportmunka	csomagolópapír, színes filctoll, A4-es papír
10'	2. A csoport minden tagja ugyanannak a játéknak vagy módszernek a segítségével be/megmutatja magát saját csoportjának. A játékot illetve módszert előre megírt kártyákkal kihúzzuk a	együttműködés kreativitás		

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

	Tevékenységek–időmegjelöléssel	Tevékenység célja, fejlesztendő készségek, képességek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, anyagok (mellékletek)
10'	<p>csoporttal vagy minden csoport választ magának egyet. (Lehetőleg a csoportok különböző játékkal vagy módszerrel dolgozzanak.)</p> <p>A csoporton belül beszéljék meg egymással, hogy milyen új dolgokat tudtak meg egymásról.</p> <p>3. A csoportok mondják el egymásnak, hogy hogyan készültek a be/megmutatkozásnak és beszéljenek a tapasztalataikról.</p>	<p>empátia</p> <p>kommunikációs készségek</p>	<p>szóforgó</p> <p>csoportforgó</p>	
II. Új tartalom feldolgozása				
	<p>Honnan, hogyan, milyen ismereteket, tapasztalatokat lehet gyűjteni, kapni a tanítványainkról?</p> <p>1. Egy plakátra közösen gyűjtsünk össze olyan témaköröket,</p>	Kommunikációs készségek		Csomagoló papír,

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

	Tevékenységek–időmegjelöléssel	Tevékenység célja, fejlesztendő készségek, képességek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, anyagok (melléletek)
20'	<p>ezeket kitől, honnan, hogyan lehet megtudni.</p> <p>/ Egyes témakörökhöz van segítség a hallgatói mellékletben./</p> <p>A többszörös intelligenciáról, a tanulási stílusról, a motiváltságról szóló kérdőíveket csinálja meg mindenki, és önkéntesen osszák meg a tapasztalataikat csoporttársaikkal.</p>	<p>Önállóság, kreativitás, kritikai gondolkodás, együttműködés, problémakezelés</p>	<p>Frontális, egyéni, és páros munka</p>	<p>A hallgatói mellékletben lévő kérdőívek, olvasmányok (mindegyikből annyi darab kell, ahány hallgató van a csoportban)</p>
5'	<p>3. Közös beszélgetésre ajánljuk: mit lehet kezdeni azzal a gyerekkel, aki csak a jó jegyért vagy a társai elismeréséért tanul; aki nem érdeklődő; aki csak elmélyülten szeret tanulni.</p>	<p>Vitakészség, kommunikációs készség, problémamegoldás</p>	<p>Közös beszélgetés</p>	

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

	Tevékenységek–időmegjelöléssel	Tevékenység célja, fejlesztendő készségek, képességek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, anyagok (mellékletek)
III. Az új tartalom összefoglalása, ellenőrzés és értékelés				
5'	<p>A foglalkozáson tanult szempontok, módszerek, áttekintése, egyéni átgondolása.</p> <p>Lista készítése:</p> <ul style="list-style-type: none"> - megerősítést kaptam abban, hogy - új ismereteket, tudást jelentettek: 			

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerekek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó

Teljesítési dokumentáció

MELLÉKLETEK

DIÁK MELLÉKLET

a: Pszichológia pedagógusoknak: Szerkesztette: N. Kollár Katalin, Szabó Éva: 502oldal személyes adatok

b: érdeklődési területek, kérdőív

1. Melyik a kedvenc tevékenység vagy tantárgyad az iskolában? Miért az? A legkevésbé kedves? Miért?

2. Mely tárgyakban vagy sikeres? Mitől könnyű neked a tárgy tanulása?

3. Mely tárgyakban vagy sikertelen? Mitől nehéz neked a tárgy tanulása?

4. Melyik tárgyban kell a legkeményebben gondolkoznod vagy dolgoznod? Miért az a legnehezebb?

5. Számozd be a következő foglalkozásokat aszerint, hogy mennyire érdekelnek? (1 = nagyon, 2 = nem annyira, 3 = egyáltalán nem)

_____ tánc

_____ zene

_____ dráma

_____ sport

_____ írás

_____ matek

_____ számítógép

_____ természetismeret

_____ társadalomismeret

_____ vállalkozástan

_____ idegen nyelvek

_____ politika/jog

6. Melyek a kedvenc játékaid vagy sportjaid?

7. Ha tanulhatnál bármiről, amiről csak akarsz, mit választanál? (Példák: tudományos fantasztikus írás, meteorológia, építészet, Shakespeare, Afrika)

8. Mi az a három dolog, amit szívesen csinálnál a szabadidődben (a barátaiddal való találkozás mellett)?

9. Milyen klubhoz, csoporthoz, csapathoz, szervezethez tartozol? Sorold ide az iskolai tevékenységeket és azokat is, amelyeket nem az iskola szervez!

10. Mit gyűjtöttél azelőtt? Mi az, amit most gyűjtesz, ha gyűjtesz egyáltalán valamit?

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerekek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó

Teljesítési dokumentáció

11. Tanultál-e valamit magad, mások segítségével nélkül? Ha igen, mit?
12. Ha könyvklubot alapítanál, milyen fajta könyvek lennének ott?
13. Ha megkérdeznék tőled, hogy mihez értesz nagyon jól, mit válaszolnál?
14. Ha tanulmányi kirándulást szerveznél, hová vezetnéd a résztvevőket? Miért választanád azt a helyet?
15. Amikor számítógépet használasz, rendszerint játszol vele, házi feladatot végzel, kutatsz valamit, honlapokat olvasol, csevegőhelyet keresel, vásárolsz, levelezel, programot készítesz vagy más tevékenységet folytatsz?
16. Ha megkérdezhetnél valamiről egy szakértőt, mi az a témakör, amiről hallani szeretnél?
17. Ha interjút kérhetnél egy-egy jelentős személyiségtől a múltból, illetve a jelenről kiket választanál? Miért választanád éppen őket?
18. Jelenleg milyen életpálya iránt érdeklődsz?

c: A többszörös intelligenciáról

Amit a többszörös intelligenciáról tudni illik:

Howard Gardner professzor felfedezte a gondolkodás és tanulás nyolc módját. Feltehetőleg még továbbiak is felfedezésre várnak.

Néhány intelligenciában erősebb vagy, mint a többiben. De mindenkinek vannak erősségei és korlátai.

A tanulásnak nem csak egyetlen jó módja létezik. Minden mód fontos.

A tanulás könnyebb vagy érdekesebb a saját erősségeid területén.

Mind a nyolc gondolkodásmódban tapasztalatokat kell szerezned, hogy amelyekben kevésbé vagy erős, azt „erősítsd”.

A legtöbb esetben a feladat megköveteli, *h o g y* több mint egyféle intelligenciát mozgósíts.

A többszörös intelligencia nem címkézés, csak tájékoztatás arról, hogyan szeretsz tanulni.

Miként élhetsz a többszörös intelligenciával?

Ha tisztában vagy erősségeiddel, ez segíthet abban, hogy jól válaszsd meg tanulási módszeredet és projektjeidet.

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerekek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

Erősségeid figyelembevételével felismerheted, miként tanulhatsz eredményesebben. Ha például erősséged a vizuális/térbeli gondolkodás, akkor a vázlatkészítés vagy a rajzos ábrázolás segít megtanulni és megjegyezni valamit.

A csoportos projekt jól sikerülhet, ha különfélék a csoport tagjainak erősségei.

Szétoszthatjátok a feladatokat úgy, hogy mindegyikőtök a maga erősségei szerint dolgozik.

Például: aki erős a verbális/nyelvi gondolkodásban, az ír, akinek erőssége a vizuális/térbeli gondolkodás, az rajzokat vagy illusztrációt készít, és így tovább. A projekt sikeresebb lesz, ha mindenki a számára legmegfelelőbb módon tevékenykedhet.

Csoportos projekt akkor is lehet sikeres, ha a csoport minden tagjának hasonló az erőssége. Gondolj arra, milyen jó lehet egy paródia, ha a csoport minden tagja erős a testi/kinesztéziás intelligenciában!

Ha számodra nehezebb módon dolgozol, az feszültséget kelt benned. De így is végezhetesz magas színvonalú munkát. A többszörös intelligencia elmélet nem ment fel az alól, *hogy a legnagyobb igyekezettel dolgozz.*

A többszörös intelligencia elméletének felfedezése

Sok-sok George-dzsál volt már dolgom az osztályomban az évek során – olyan gyerekek, akik küszködnek az olvasással és a nyelvi ismeretekkel, és vagy teljesen leállnak, és nem is próbálkoznak többé, vagy éveket töltenek azzal, hogy olyan módszereket fejlesszenek ki, melyekkel elrejtetik ezt a gyengeségüket. Bármelyik módszert is választják, önbecsülésük nagyon alacsony szinten van, és a legjobb tanárnak is óriási erőfeszítésbe kerül felszámolni ezekben a gyerekekben a butaság érzését.

Nyolc éve tanítok Dél-Kaliforniában, és módomban állt az összes általános iskolai osztályt tanítani, kicsit több időt töltve a negyedik és a hatodik osztályban. Elsősorban azért akartam tanítani, hogy olyan osztálytermi légkört alakíthassak ki tanítványaim számára, amely egyediségüket emeli ki. Azonban hamarosan rá kellett jönnöm, hogy milyen hihetetlenül fontos a szabályok kialakítása és az irányítás egy harminc kiskamaszból álló csoportban. Szembe kellett néznem azzal, hogy az egyediség kiemelésének megvan a maga ára, ha ilyen sok ember van egy térben, s ez az ár az én épelméjűségem. Néhány év elteltével túlélő üzemmódba mentem át, megpróbáltam minden tőlem telhetőt megtenni, hogy teljesítsem a tantervet, és hogy tanítványaim számára élvezhetővé tegyem ezt a folyamatot.

A gyors kiegészítéshez vezető úton egyik tanítványom állított meg, aki megváltoztatta az életemet anélkül, hogy ennek tudatában lett volna. Kevin hatodikos volt, és utálta az iskolát. Sztoikusán üldögélt a nap legnagyobb részében. Tekintete tompa volt, és lelkesedése egy teknősré

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerekek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

emlékeztetett, amit jól ismertem, mert egyszer nekem is volt egy. Egyik nap, amikor hazafelé mentem az iskolából, megláttam Kevint az utcán, amint a barátaival játszott. A szemei ragyogtak, és elképesztő lelkesedéssel ugrált. Abban a pillanatban tudtam, hogy változtatnom kell a tanítási módszereimen, és olyan módszert kezdtem el keresni, amely valahogy másként közelít ehhez a semmihez sem hasonlítható hivatáshoz.

Ezen útkeresésem közben hallottam először a többszörös intelligencia elméletéről. Teljesen elkápráztattott az elmélet, és megpróbáltam mindent megtudni róla, amit csak lehetett. Először azt elemeztem, *hogyan* rám mely intelligenciák a jellemzőek, és ezek hogyan hatottak a tanításomra. Olyan volt az egész, mintha valaki végre megmagyarázta volna azt, amit mindig is tudtam magamról. Ezután a tanítványaim felé fordítottam a figyelmemet. Ösztönösen tudtam, hogy azok a tanítványaim is intelligensek és okosak, akik nem teljesítettek jól az órákon. Azt is tudtam, hogy a gyerekek nagyon sokféleképpen lehetnek ügyesek, és hogy ez a sokféleség együttesen formálja az iskolában és az életben egyaránt sikeres embert.

A többszörös intelligencia elmélete nem változtatott azon, amit, csak azon, ahogyan tanítottam. Vizsgálódásaim arról, hogy milyen sokféleképpen lehetnek a gyerekek ügyesek, segítettek megértenem, hogy ha különböző módokon közvetítem az információkat és az ismeretanyagot a gyerekeknek, akkor egyre több és több gyerek értheti meg mélységében, hogy mit is tanítok nekik. Teljes szívemmel egyetérték Gardnerrel, amikor azt mondja, hogy ha egy gyereknek mélységében kell megértenie a dolgokat, akkor ahhoz teljesen el kell merülnie a tananyagban, meg kell tanulnia gondolkodni róla, és ehhez sokféle módon kell azt megközelítenie. Ahhoz, *hogyan* ezt a célt elérjük, néha fel kell áldoznunk a terjedelmes ismeretanyagot, és „a kevesebb néha több” filozófiáját kell alkalmaznunk.

(in.: Diane Heacox: Differenciálás a tanításban, tanulásban)

Az intelligenciatesztek története:

Az intelligencia hagyományos felfogása

A Binet-Simon-féle intelligenciaskálát, amely az első ilyen típusú teszt, Alfred Binet és Theodore Simon pszichológusok fejlesztették ki 1905-ben, Párizsban. A francia kormány arra kérte fel Binet-t és Simont, *hogyan* készítsenek olyan tesztet, amely mérni tudja, hogy kik azok a gyerekek, akik valószínűleg sikeresek lesznek az iskolában, és kik azok, akik kudarcot fognak vallani. Az 1930-as években Lewis Terman átdolgozta az eredeti tesztet, melyet innentől kezdve Stanford-Binet intelligenciatesztnak hívtak. Ez a teszt vezette be az IQ (intelligenciahányados) fogalmát, amely a vizsgált személy mentális életkorának és valódi életkorának a hányadosa, s amelyet általában számértékben úgy adnak meg,

hogy ezt a hányadost megszorozzák százal. Napjainkban a Stranford-Binet-féle IQ-teszt és a Wechsler-féle intelligencia-skála gyermekek részére (WISC - Wechsler Intelligence Scale for Children) a két leggyakrabban használt teszt az intelligencia mérésére és minősítésére.

A Stranford-Binet-féle IQ-teszt hagyományos értelemben egy gyermek intelligenciáját mutatja meg. Ha egy gyerek erős verbális-nyelvi és matematikai-logikai intelligenciával rendelkezik, akkor ezt az IQ-tesztben elért pontszámai tükrözni fogják, és intelligensnek fogják őt nyilvánítani. Az iskolarendszer erősen támaszkodik az IQ-tesztre, és ebből következik, hogy nagy hangsúlyt helyez a verbális-nyelvi és a matematikai-logikai intelligenciára. A tapasztalat azt mutatja, hogy az olvasni, írni és beszélni tudó gyerekek, akik rendelkeznek az alapvető matematikai és számítástechnikai készségekkel, sikeresebbek az iskolában, és aztán később a szakmai karrierjük során is. Tudatosítanunk kell, hogy a többszörös intelligencia elmélete nem vonja kétségbe e két intelligenciaterület fontosságát. Egyszerűen olyan tanítási stratégiákat igyekszik nyújtani, melyek segítik a gyerekeket abban, hogy sikereket érhessenek el a fenti és más területeken is.

A többszörös intelligencia elméletének egyik alap gondolata az, hogy a tanítási-tanulási folyamatot lehet úgy szervezni, hogy abban az egyéni kognitív különbségek kedvező fogadtatásban részesüljenek. A tanítási folyamatnak arra kellene törekednie, hogy minden gyereknek olyan tanulási környezetet biztosítson, amelyben egyéni intellektuális képességei kiteljesedhetnek. Ahogyan Gardner fogalmaz: Tudj meg minél többet a gyerekekről, ahelyett, hogy megpróbálnád mindegyiket átpréselni ugyanannak a tűnek a fokán!

Az intelligencia új meghatározása

A többszörös intelligencia elméletét Gardner először 1983-ban publikálta *Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences* (Az értelem határai: a többszörös intelligencia elmélete) című könyvében. Gardner elméletét az agy széles körű vizsgálatára alapozta, mely vizsgálatok több száz személlyel végzett interjúkon, teszteken és kutatásokon alapultak.

Gardner emberek különböző csoportjainak kognitív képességeit vizsgálta. Voltak köztük agyvérzéses betegek, balesetet szenvedett emberek, különleges képességekkel rendelkezők, autisták, tanulási nehézségekkel küzdők, hóbortos tudósok és különböző kultúrákból származók. Arra a következtetésre jutott, hogy az intelligencia nem olyan változatlan, minden emberrel vele született jellemző, ami aztán teljes mértékben meghatározza a gyerekek tanulási és problémamegoldó képességét. Gardner elmélete nem kérdőjelezi meg az általános intelligencia létezését, de olyan intelligenciák lehetőségét veti fel, amelyek egy fogalommal nem írhatóak le. Kutatásai azt mutatták.

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerekek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

hogyan az intelligencia az agy sok különböző területére összpontosul, mely területek egymással kapcsolatban állnak, egyik terület a másikkal épít, de szükség esetén képesek önállóan is működni, és megfelelő körülmények között ezek a területek fejleszthetők. Gardner felfedezése megrázta az oktatási rendszert, amely addig nagyon kényelmesen megvolt azzal a tudattal, hogy az intelligencia egyféle képpen leírható. genetikusan meghatározott tulajdonság, mely jól mérhető olyan papír-ceruza módszerekkel, mint a Stanford-Binet-féle vagy a WISC-tesztek.

A Gardner által felismert különböző fajta intelligenciák a következők: verbális-nyelvi, matematikai-logikai, térbeli-vizuális, testi-kinesztetikus, zenei, interperszonális (társas), intraperszonális (önismeret) és gyakorlati. Mindegyik intelligenciaterület jól szemléltethető különleges képességeken és érdeklődési területeken keresztül. Annak a ténynek, hogy ezek az intelligenciák fejleszthetőek és erősíthetőek, óriási hatása van a tanítási-tanulási folyamatokra. Hogyan is kellene a gyerekeket tanítani annak érdekében, hogy a maximumot ki tudják hozni magukból a tanulásban és más teljesítményükben?

A jelenleg folyó agykutatások folyamatosan olyan eredményekre jutnak, melyekről korábban nem is álmodtunk, és a többszörös intelligencia elmélete is gazdagítja ezt a hatalmas tudásanyagot. Ahogyan Gardner is tovább folytatja kutatásait és munkáját a lehetséges intelligenciákkal kapcsolatban, úgy nekünk is fontos tudnunk, hogy egy olyan elmélettel ismerkedünk, ami jelenleg is formálódik és gazdagodik. Bár a többszörös intelligencia elméletének jelentős hatása van az oktatásra, mielőtt megtárgyalnánk, hogy hogyan is lehet azt az osztálytermi gyakorlatban megjeleníteni, le kell

szögeznünk, hogy ez nem recept;

osztálytermi alkalmazásának nem létezik egyetlen meghatározott módja. Sok tanár alkalmazza sokféle módon és sikeresen. Azonban ha elfogadjuk, hogy a többszörös intelligencia elmélete általánosságban nézve pontosan tükrözi az emberi különbségeket, akkor azt is elfogadhatjuk, hogy vannak olyan gyerekek, ha nem is mindegyik, akik könnyebben tanulnak bizonyos módokon, mint más utakon járva.

Osztálytermi munkám során azt tapasztaltam, hogy a többszörös intelligencia elmélete a gyakorlatban motiválja, inspirálja a gyerekeket, és sokféle módját kínálja az információ és tudásanyag átadásának. Az elméleten keresztül az utasítások személyre szabásának különféle módjait fedeztem fel, amelyek segítettek tanítványaimat abban, hogy jó olvasókká, írókká, gondolkodókká, matematikusokká, művészekké, zenészekké, tudósokká és történészekké váljanak.

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerekek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

Gardner maga is megfogalmazza ennek lehetőségét: „Ha valami fontosat szeretnénk tanítani, a dolog megtanításának többféle útja, módja lehetséges. A többszörös intelligencia egyfajta leltárként hasznos lehet ebben a munkában.” A következő oldalakon olyan ötleteknek és stratégiáknak a gyűjteményét nyújtom át, melyek segítik a gyerekeket abban, hogy meg tudják tanulni és valóban meg tudják érteni azt, amit tanítunk nekik. Anekdotákat olvashatunk arról, hogy ez a megközelítés hogyan működött, amikor olyan gyerekeket igyekeztem tanítani, akik küszködtek az iskolában. Több száz gyakorlati ötletet is kínálok, melyekből mindenki szabadon válogathat saját osztálya számára. A kínai mondás, miszerint "Virágozzék száz virág!" kiváló kép a többszörös intelligencia osztálytermi alkalmazásának ábrázolására. A munkát fokozatosan kezdjük el! Keressük meg, hogy mi működik számunkra és a tanítványaink számára, aztán lépünk hátra, és lélegezzük be a gyönyörű nyíló virágaink illatát!

"Gardner kezdetben azt tartotta, hogy minden ember legalább hét intelligencia területtel bír, melyek mindegyike az agy különböző részével áll kapcsolatban. Később hozzáadott egy nyolcadik intelligenciát, és jelenleg is folytatja kutatásait újabb lehetséges intelligenciákról. Gardner szerint minden intelligencia három komponensből áll: * Képesség valódi, felmutatható eredmény létrehozására vagy saját kultúrájában értéknek számító teljesítményre.

* Olyan képességek készlete, amelyek lehetővé teszik, hogy valaki megoldja az életében felmerülő problémákat. Gardner szerint az „IQ a probléma-megoldásra és a dolgok létrehozására való képesség. A »képes vagyok megcsinálni tudata az, ami számít”

* Képesség a probléma megoldására vagy új megoldás létrehozására, mely lehetővé teszi, hogy az ember új tudáshoz jusson.

Gardner szerint elméletét a tanárok háromféle módon tudják a gyakorlatban alkalmazni. Ezek a következők:

I. a gyerekek képességeinek és készségeinek fejlesztése;

egy fogalom, tananyag vagy egy tudományterület különböző módokon való megközelítése;

az oktatás személyessé tétele azzal, hogy az egyéni különbségeket komolyan vesszük."

(in.: Kristen Nicholson-Nelson: A többszörös intelligencia)

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó

Teljesítési dokumentáció

Kérdőív: A többszörös intelligencia megnyilvánulásai

A diák neve:

Kérjük, úgy töltsd ki a rovatokat, hogy azzal a legpontosabban jellemezd magad! Nincs jó vagy rossz válasz.

1. Jó az egyensúlyérzéked, kis- és nagymozgásos készséged és ennek pontossága a fizikai feladatokban.
2. Nagyon érdekel a matek.
3. Jól emlékszel dallamokra.
4. Rendkívül jól megfigyeled környezetet.
5. Szeretsz térképeket, grafikonokat, táblázatokat készíteni, és szeretsz rendezni információidat.
6. Szeretsz történeteket mesélni, beszédbe elegyedni, tárgyalásba bocsátkozni.
7. Kérdezősködsz a tisztesség felől; nagyon érdekel, mi a jó és rossz, az igazságos és igazságtalan.
8. Érdeklődsz megfigyeléseidnek tárgyai iránt.
9. Legjobban egyedül szeretsz dolgozni; önállóan.
10. Jártas vagy a mechanikában, könnyen szétszedsz és összeraksz szerkezeteket.
11. Könnyen és helyesen írsz.
12. Kiegyensúlyozott vagy, jól osztod be az idődet.
13. Rendelkezel vezetői képességekkel; tudod befolyásolni mások véleményét és tetteit.
14. Könnyen oldasz meg matematikai feladatokat fejben.
15. Rendkívül jól beszélsz, világosan fejtet ki gondolataidat.
16. Jól játszol hangszeren és/vagy jó az énekhangod.
17. Szereted a logikai rejtvényeket és fejtörőket.
18. Érted az elvont fogalmakat.
19. Szereted a mozgást és a tevékenységet.
20. Pontosan és könnyedén rajzolsz és készítesz vázlatokat.

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerekek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

21. Vokális vagy hangszeres zenét improvizálsz és/vagy zenét szerzel.
22. Könnyen felismered a megváltozott körülményeket, azokhoz jól alkalmazkods; rugalmas vagy.
23. Gyorsan és könnyen sajátítod el a fizikai készségeket.
24. Izgat és leköt a számítógép; könnyen használod, nem egyszerűen csak játékszerként.
25. Fogékony vagy mások érzései, gondolatai és indítékai iránt.
26. Szereted, ha a dolgok rendben vannak és logikusak.
27. A józanész jellemez; megérted, hogyan működnek a rendszerek, és saját előnyödre tudod használni őket.
28. Szereted eljátszani, amiről szó van, parodizálni, jó érzéked van a színjátszáshoz és a dramatizáláshoz.
29. Könnyen megjegyzed a neveket, helyeket, évszámokat és egyéb tényeket.
30. Sikeresen utánozod mások mozdulatait és stílusát.
31. Szereted a gondolataidat vizuálisan megjeleníteni.
32. Kitűnsz a sportban vagy más fizikai tevékenységben (tánc, harci játékok, kreatív mozgás stb.).
33. Könnyen felismersz, kategorizálsz és osztályozol tárgyakat, információt, gondolatokat.
34. Szeretsz másokkal együtt dolgozni és tanulni.
35. Szereted a szójátékokat, rejtvényeket, keresztrejtvényt, a versbe rejtett szöveget (az akrosztikont).
36. Érted az okot és okozatot, és hogy a tetteknek következményei vannak.
37. Erős az akaratod.
38. Erősen érdeklődsz a zene iránt.
39. Pontosan határozol meg és fejezel ki érzelmeket.
40. Könnyen és magabiztosan érintkezel másokkal.
41. Legjobban látás és megfigyelés révén tanulsz; információidat képekben idézed fel.
42. Elégedett vagy a saját egyéniségeddel, tekintet nélkül kortársaid véleményére.
43. Gondolataidat és ötleteidet könnyen közvetíted írásban.
44. Érdekel a természet, érzékenyen viszonyulsz hozzá.
45. Kortársaidhoz képest gazdag a szókincsed.

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

46. Szeretsz különböző témákról olvasni, utánajárni annak, ami érdekel.
47. Megszállottja vagy a számoknak és a statisztikának (például sporteredményeknek); kiválóan emlékszel az ilyen adatokra.
48. Képes vagy másokat megszervezni és mozgósítani.
49. Jó a ritmusérzéked mozgásban és beszédben.
50. Élvezed a kirakós játékokat és a vizuális feladatokat.
51. Igen öntudatos vagy, van önbecsülésed.
52. Gyakran énekelsz, dúdolsz.
53. Reflektálsz helyzetekre, eltűnődsz rajtuk.
54. Inkább tevékenyen foglalkozol *egy-egy* témával, mint egyszerűen csak hallod vagy olvasol róla.
55. Szereted a sakkot és más stratégiai játékokat.
56. Világosan felméred és megérted a saját erősségeidet és korlátaidat.
57. Szeretsz modellezni, kedveled a háromdimenziós alakzatokat (például LEGO-építmények).
58. Könnyen barátkozol.

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó

Teljesítési dokumentáció

A többszörös intelligencia megnyilvánulásai

Üres táblázat a kiértékeléshez

A tesz kitöltője által megjelölt pontokat (számokat) a táblázat megfelelő oszlopaiba kérjük beírni.

Az egyes pontokhoz tartozó intelligencia területek a táblázat alatti „Segítség” tartalmazza.

Verbális/nyelvi	Logikai/ matematikai	Testi/ kinesztéziás	Vizuális/ térbeli	Zenei	Intrapersonális	Interperszonális	Praktikus
VNY	LM	TK	VT	Z	IR	IP	P

Segítség a táblázat kitöltéséhez:

Kulcsok (betűjelek) jelentése:

- **VNY**=Verbális/Nyelvi
- **TK**=Testi/Kinesztéziás

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

- **IR**=Intraperszonális
- **IP**=Interperszonális
- **LM**=Logikai/Matematikai
- **Z**=Zenei
- **VT**=Vizuális/Térbeli
- **P**=Praktikus

1. Jó az egyensúlyérzéked, kis- és nagymozgásos készséged és ennek pontossága a fizikai feladatokban. **TK**
2. Nagyon érdekel a matek. **LM**
3. Jól emlékszel dallamokra. **Z**
4. Rendkívül jól megfigyeled környezetet. **P**
5. Szeretsz térképeket, grafikonokat, táblázatokat készíteni, és szeretsz rendezni információidat. **LM**
6. Szeretsz történeteket mesélni, beszédbe elegyedni, tárgyalásba bocsátkozni. **VNY**
7. Kérdezősködsz a tisztesség felől; nagyon érdekel, mi a jó és rossz, az igazságos és igazságtalan. **IR és IP**
8. Érdeklődsz megfigyeléseidnek tárgyai iránt. **P**
9. Legjobban egyedül szeretsz dolgozni; önállóan. **IR**
10. Jártas vagy a mechanikában, könnyen szétszedsz és összeraksz szerkezeteket. **VT és LM**
11. Könnyen és helyesen írsz. **VNY**
12. Kiegyensúlyozott vagy, jól osztod be az idődet. **TK**
13. Rendelkezel vezetői képességekkel; tudod befolyásolni mások véleményét és tetteit. **IP**
14. Könnyen oldasz meg matematikai feladatokat fejben. **LM**
15. Rendkívül jól beszélsz, világosan fejtet ki gondolataidat. **VNY**
16. Jól játszol hangszeren és/vagy jó az énekhangod. **Z**
17. Szereted a logikai rejtvényeket és fejtörőket. **LM és P**
18. Érted az elvont fogalmakat. **LM**
19. Szereted a mozgást és a tevékenységet. **TK**

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

20. Pontosan és könnyedén rajzolsz és készítesz vázlatokat. **VT**
21. Vokális vagy hangszeres zenét improvizálsz és/vagy zenét szerzel. **Z**
22. Könnyen felismered a megváltozott körülményeket, azokhoz jól alkalmazkodsz; rugalmas vagy. **P**
23. Gyorsan és könnyen sajátítod el a fizikai készségeket. **TK**
24. Izgat és leköt a számítógép; könnyen használod, nem egyszerűen csak játékszerként. **LM és VT**
25. Fogékony vagy mások érzése, gondolatai és indítékai iránt. **IR és IP**
26. Szereted, ha a dolgok rendben vannak és logikusak. **LM**
27. A józanész jellemez; megérted, hogyan működnek a rendszerek, és saját előnyödre tudod használni őket. **P**
28. Szereted eljátszani, amiről szó van, parodizálni, jó érzéked van a színjátszáshoz és a dramatizáláshoz. **TK**
29. Könnyen megjegyzed a neveket, helyeket, évszámokat és egyéb tényeket. **P és VNY**
30. Sikeresen utánozod mások mozdulatait és stílusát. **TK**
31. Szereted a gondolataidat vizuálisan megjeleníteni. **VT**
32. Kitűnsz a sportban vagy más fizikai tevékenységben (tánc, harci játékok, kreatív mozgás stb.). **TK**
33. Könnyen felismersz, kategorizálsz és osztályozol tárgyakat, információt, gondolatokat. **P**
34. Szeretsz másokkal együtt dolgozni és tanulni. **IP**
35. Szereted a szójátékokat, rejtvényeket, keresztrejtvényt, a versbe rejtett szöveget (az akrosztikont). **VNY**
36. Érted az okot és okozatot, és hogy a tetteknek következményei vannak. **LM**
37. Erős az akaratod. **IR**
38. Erősen érdeklődsz a zene iránt. **Z**
39. Pontosan határozol meg és fejezel ki érzelmeket. **IR**
40. Könnyen és magabiztosan érintkezel másokkal. **IP**
41. Legjobban látás és megfigyelés révén tanulsz; információidat képekben idézed fel. **VT**
42. Elégedett vagy a saját egyéniségeddel, tekintet nélkül kortársaid véleményére. **IR**
43. Gondolataidat és ötleteidet könnyen közvetíted írásban. **VNY**

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

44. Érdekel a természet, érzékenyen viszonyulsz hozzá. **P**
45. Kortársaidhoz képest gazdag a szókincsed. **VNY**
46. Szeretsz különböző témákról olvasni, utánajárni annak, ami érdekel. **VNY**
47. Megszállottja vagy a számoknak és a statisztikának (például sporteredményeknek); kiválóan emlékszel az ilyen adatokra. **LM**
48. Képes vagy másokat megszervezni és mozgósítani. **IP**
49. Jó a ritmusérzéked mozgásban és beszédben. **Z**
50. Élvezed a kirakós játékokat és a vizuális feladatokat. **VT**
51. Igen öntudatos vagy, van önbecsülésed. **IR**
52. Gyakran énekelsz, dúdolsz. **Z**
53. Reflektálsz helyzetekre, eltűnődsz rajtuk. **IR**
54. Inkább tevékenyen foglalkozol *egy-egy* témával, mint egyszerűen csak hallod vagy olvasol róla. **TK**
55. Szereted a sakkot és más stratégiai játékokat. **LM**
56. Világosan felméred és megérted a saját erősségeidet és korlátaidat. **IR**
57. Szeretsz modellezni, kedveled a háromdimenziós alakzatokat (például LEGO-építmények). **VT**
58. Könnyen barátkozol. **IP**

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerekek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

A többszörös intelligencia

A verbális-nyelvi intelligencia magában foglalja a nyelvi kifejezés könnyedségét, valamint a nyelvi finomságokra, a szórendre és a szavak ritmikájára való érzékenységet. Azok a gyerekek, akik fejlett verbális-nyelvi intelligenciával rendelkeznek, szeretnek olvasni, írni és történeteket mesélni. Könnyedén jegyeznek meg neveket, helyeket, dátumokat és mindenféle apróságokat. A következő foglalkozásoknál fontosak ezek az intelligenciák: író, szónok, tanár, titkárnő, üzlet- és irodavezető, komikus, költő és színész.

A matematikai-logikai intelligencia kapcsolódik a deduktív és induktív érvelés képességéhez, valamint az absztrakt rendszerek és összefüggések felismerésének és manipulálásának képességéhez. Azokat a gyerekeket, akik kiemelkedő matematikai-logikai intelligenciával rendelkeznek, fejlett problémamegoldó és gondolkodóképesség jellemzi, valamint az, hogy logikus módon tudnak kérdéseket megfogalmazni. Kiemelkedő teljesítményt nyújthatnak még a tudományos gondolkodás és a problémamegoldás terén is. Ez az intelligencia mutatkozik meg a tudósokban, a bankároknak, a matematikusokban, a számítógép-programozókban, a jogászokban és a könyvelőkben.

A térbeli-vizuális intelligencia magában foglalja azt a képességet, mely által a világról vizuális-térbeli megjelenítési formákat hozunk létre, hogy aztán azokat gondolatban vagy valóságosan átalakítsuk. Az ezzel az intelligenciával rendelkező gyerekeknek az új információk jobb megértéséhez szükségük van egy mentális vagy egy valóságos képre; ezek a gyerekek jól boldogulnak térképekkel, grafikonokkal és diagramokkal, szeretik az útvesztőket és a rejtvényeket. Jól rajzolnak, ügyesen terveznek, és könnyedén hoznak létre dolgokat. A grafikusművészek, a térképészek, a műszaki rajzolók, az építészek, a festők és a szobrászok ezt az intelligenciát mozgósítják.

A zenei intelligencia magában foglalja a hangmagasságra, a hangszínre és a hangok ritmusára való érzékenységet, valamint a zene ezen elemeinek érzelmi töltetere való fogékonyságot. Azok a diákok, akik rendelkeznek ezzel az intelligenciával, könnyedén emlékeznek dallamokra, fel tudnak idézni hangmagasságokat és ritmusokat. Szeretnek zenét hallgatni, és tudatában vannak az őket körülvevő hangoknak. Ezt az intelligenciát találjuk az énekesekben, a dalszerzőkben, a táncosokban, a zeneszerzőkben és a zenetanároknak.

Az interperszonális intelligencia hatékony együttműködés, a másik céljainak, motivációinak és irányultságainak megértésére való törekvés képessége. Az ezzel az intelligenciával rendelkező gyerekek jól működnek kooperatív csoportmunkákban, fejlett vezetői készségekkel rendelkeznek, ügyesek a szervezésben, a kommunikációban, közvetítői szerepben és tárgyalásokban. (Ne felejtjük el, ez az

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

intelligencia egy ember azon képességéhez kötődik, hogy képes másokat megérteni, de azért nem kell a kooperatív tanulási helyzeteket túlhangsúlyozni. Az extrovertált emberek nem mindig rendelkeznek ezzel az intelligenciával, sőt, ismerek jó néhány extrovertált embert, akik igen gyengék ezen a területen, s akik rendszeresen túlbeszélnek társaikat, illetve elbeszélnek a többiek mellett.) Ez az intelligencia általában jellemző a tanárookra, a terapeutákra, a kereskedelemben dolgozókra, a tanácsadókra, a politikusokra, a vallási vezetőkre és a vezető beosztású üzletemberekre.

Az intraperszonális intelligencia velejárója az a képesség, hogy megértjük saját érzelmeinket, céljainkat és szándékainkat. A fejlett intraperszonális intelligenciával rendelkező gyerekeknek erős az éntudatuk, magabiztosak és szeretnek egyedül dolgozni. Ösztönösen jól mérik fel erejüket és képességeiket. (Ezt az intelligenciát nehéz felfedezni. Tanítványainkban úgy tudjuk felismerni, ha megfigyeljük őket, elemezzük a munkavégzés során megfigyelhető szokásaikat és eredményeiket. Legyünk körültekintőek, és automatikusan ne tekintsünk azon diákjainkat erősnek ezen a területen, akik szeretnek egyedül dolgozni, vagy introvertáltak.) Ez az intelligencia nagyon fejlett a filozófusokban, a pszichiáterekben, a vallási vezetőkben és az agykutatókban.

Az intelligencia területek Gardner-féle leírása

Mondjad! *A verbális/nyelvi* téren fejlettebb diákok könnyedén értik meg a szóbeli és az írott nyelvet. Leginkább beszéd és írás révén kommunikálnak másokkal. Gyakran szeretnek olvasni. Legjobban nyelvi közvetítéssel tanulnak: figyelnek, beszélnek, olvasnak, vitatkoznak és írnak.

Számold ki! *A logikai/matematikai* téren fejlett diákok mindenféle számot szeretnek – elsősorban a matematikait, de a természetismerettel, társadalomismerettel és a nyelvvel kapcsolatban álló számokat is. A tengeri állatok számaránya bármely élővilágon belül, az Egyesült Államok népességének növekedése a legutóbbi népszámlálás óta, az, hogy az amerikaiak hány órát töltenek tévénézésel: ezek mind megragadják a figyelmüket. A logikai/matematikai észjárású tanulók fogalmi gondolkodása fejlett, képesek törvényszerűségek megállapítására. Szeretik a problémamegoldást és az ok-okozati összefüggéseket. Legjobban számok és elemzés révén tanulnak.

Ábrázold! *A vizuális/térbeli* intelligenciában fejlett diákok árnyalt belső képeket alkotnak, ezek segítségével tanulnak és idézik fel a tanultakat. Legjobban úgy tanulnak, ha van lehetőségük az anyag vizuális bemutatására (vagyis grafikus ábrázolással, rajzolva, honlapon és diagramokon).

Mozogd el! *A testi/kinesztéziás* úton tanulók legszívesebben mozgással fejezik ki magukat. Nagy izomerővel és/vagy finom motorikus képességekkel rendelkeznek, igényük, hogy

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

megérintsék/megcsinálják a tárgyakat. A leghatékonyabban praktikus tevékenységeken és mozgáson keresztül tanulnak.

Zümmögj el! *A zenei* beállítottságú diákok a hangmagasságra, ritmusra, hangszínre és zenei formákra fogékonyak. Élvezik az éneklést, rapelést és a hangszeres játékokat. Függetlenül attól, hogy van-e zenei tehetségük, erősen hat rájuk a zene. Legjobban úgy tanulnak, ha a tanulás kapcsolatban áll ritmus- és dallamérzékükkel.

Vezesd! *Az interperszonális* típusú diákok „emberközpontúak”. Gyakran erős hatással vannak másokra, szervezők és kommunikátorok. Általában jól kijönnek másokkal. Közülük sokan együttérzők és intuitívek. Az interperszonális diák vezetői képességét diáktanácstagként vagy szervezőként hasznosíthatja. Van, aki hajlamos a dolgok (ügyek) „felpörgetésére”. Az interperszonális hajlamú diák örömmel dolgozik vagy játszik együtt másokkal.

Reflektálj! *Az intraperszonális* diákok meggondoltak és reflektálók. Közelről vizsgálják meg az eszméket, gondolatokat, témákat és lehetőségeket. Tisztában vannak önmagukkal és érzelmeikkel. Szeretik független módon maguk kitűzni a céljaikat. Akkor tanulnak a legjobban, ha mások elfogadják véleményüket, azt meg is hallgatják, míg ők egyedül dolgozhatnak.

Kutass! *A praktikus/tudományos* beállítódású diákok képessége a dolgok tisztázása, alkalmazása és környezetük felhasználása sikerük, túlélésük érdekében. Közülük némelyikre azt mondják, „józan paraszti esze” van. Megfigyelik, hogyan működnek a rendszerek, hatékony alakítói lehetnek a körülményeknek és helyzeteknek. Gyakran személyes kötődést éreznek a természet iránt. Úgy tanulnak a legjobban, ha maguk fedezhetik fel a dolgok működését, megfigyeléseket végezhetnek és kutathatnak.

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó

Teljesítési dokumentáció

d: Tanulási szokások, sikerek, nehézségek, motivációk

1. Az iskolában legszívesebben

egyedül egy társal kis csoportban nagy csoportban dolgozom

2. Az iskolában a legjobban

egyedül egy társal kis csoportban nagy csoportban tanulok

3. Mi segít a tanulásban? (Például rajzolás, olvasás, jegyzetelés vagy hangos olvasás.)

4. Mi nehezíti meg leginkább tanulásodat? (Például adatok, sok írásbeli.)

5. Gondolj valamelyik nagyon jó tanárodra! Írd le, mi bolt benne olyan remek!

Tanulási stílus

Név: Osztály:.....

Olvasd el figyelmesen az alábbi mondatokat! Döntsd el, hogy az öt válasz közül melyik jellemző rád és azt a számot írd be!

1 = Egyáltalán nem jellemző rám.

2 = Nem jellemző rám.

3 = Nem tudom eldönteni, igen is, nem is.

4 = Jellemző rám.

5 = Nagyon jellemző rám.

A 3-as választ csak ritkán használd!

.... 1. Ha látom is és hallom is a megtanulandó szöveget, nagyon könnyen megjegyzem.

.... 2. Hangosan szoktam elolvasni a tananyag szövegét, amikor felkészülök.

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó

Teljesítési dokumentáció

- 3. Szívesebben tanulok az osztálytársammal vagy a barátommal, mint egyedül.
- 4. Nagyon hasznos számomra, ha a tanár ábrákat mutat be a táblán vagy az írásvetítőn, amikor magyaráz.
- 5. Ha ábrát készítek jobban megértem a leckét, mintha csak olvasom.
- 6. Jól tudok úgy tanulni, ha csak némán olvasva átveszem a leckét.
- 7. Szívesebben töltöm az időmet rajzolással, festéssel, mint sportolással vagy mozgást igénylő játékkal.
- 8. Gyakran előfordul, hogy szóban elismétlem, felmondom magamnak a leckét.
- 9. Ha leírom magamnak azt a szöveget, amit meg kell tanulnom, akkor könnyebben megjegyzem, mintha csak látom vagy hallom.
- 10. Nem szeretem azokat a feladatokat, amiken törnöm kell a fejemet.
- 11. Nyugtalanít, ha tanulás közben csend van körülöttem.
- 12. Jobban kedvelem azokat a feladatokat, ahol kézzel fogható dolgokkal, tárgyakkal kell foglalkozni, mint ahol csak rajzok, ábrák vagy szövegek vannak.
- 13. Jobban megy nekem az olyan feladat, ahol valamilyen mozdulatot kell megtanulnom, mint ahol szövegeket kell megérteni.
- 14. Jobb, ha a tanár magyarázatát meghallgatom, mintha a könyvből kellene megtanulni az anyagot.
- 15. A szabályokat szóról szóra bevágom.
- 16. Ha ábrát készítek magamnak, jobban megértem a leckét, mintha más által készített rajzot nézegetnék.
- 17. Amikor a tanár felszólít és kérdez tőlem valamit, gyakran előbb válaszolok, minthogy át tudnám gondolni, mit is mondok.
- 18. Szeretem, ha kikérdezik tőlem, amit megtanultam.
- 19. Ha vannak képek, ábrák a könyvben, könnyebb a tanulás.
- 20. Ha megbeszélem valakivel a tananyagot, akkor könnyebben megtanulom.
- 21. Teljes csendben tudok csak tanulni.
- 22. Amikor új dolgokat tanulok, jobban szeretem, ha bemutatják, mit kell csinálom mintha szóban elmondják, mit kell tennem.
- 23. Ha valaki elmondja nekem a leckét, sokkal könnyebben megértem, mintha egyszerűen

csak elolvasom.

.... 24. Egyedül szeretek tanulni.

.... 25. Tanulás közben nagyon zavaró, ha beszélgetnek körülöttem.

.... 26. Akkor tanulok könnyen, ha közben szól a rádió, TV vagy a magnó.

.... 27. Akkor vagyok biztos egy felelésnél, ha szóról szóra megtanulom a leckét.

.... 28. Gyakran előfordul, hogy megtalálom a számtanpélda megoldását, de nem tudom elmagyarázni és bebizonyítani, hogyan jutottam el a **megoldáshoz**.

..... 29. Szívesebben bemutatom, hogyan kell valamit csinálni, minthogy elmagyaráztam.

.... 30. Gyakran előfordul, hogy olyan dolgokat is megtanulok, amiket nem nagyon értek.

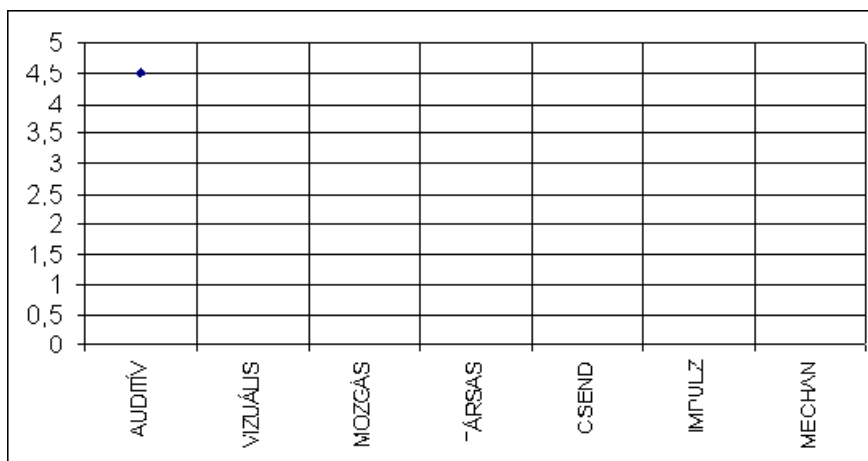
.... 31. Amikor egy számtanpéldát megoldok, szinte minden lépést meg tudok indokolni, hogy miért tettem.

.... 32. A tanári magyarázat nem sokat jelent nekem, a **könyvből** mindent meg tudok tanulni.

.... 33. Több olyan dolgot tudok csinálni, amit nehéz lenne szavakkal elmagyarázni /kézügyességet igénylő fel-adatok/.

.... 34. Mozdulatokat könnyebben megjegyzek, mint képeket vagy ábrákat.

Tanulási stílus kérdőív értékelése

Auditív: 2 ,6n ,8,14,23,32n (6)

Vizuális: 4 ,5 ,19,22,29 (5)

Mozgásos: 7n ,9 ,12,16,33,34 (6)

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

Társas: 3 ,18 ,20,24n (4)

Csend: 11n ,21 ,25,26n (4)

Impulzív: 1n ,13 ,17,28,31n (5)

Mechanikus: 10 ,15 ,27,30 (4)

Az n betűvel jelzett tételekhez tartozó értéket kivonjuk 6-ból. A tételekhez tartozó értékeket összeadjuk és átlagoljuk vagyis elosztjuk a tételek számával. A kapott értékek összehasonlíthatók és a fenti koordinátarendszerben ábrázolhatók.

A TANULÁS IRÁNTI ATTITÚD (motivációs kérdőív)

Nagyon jellemző = 4

Jellemző = 3

Kicsit jellemző = 2

Nem jellemző = 1

1. Ha tanulok, arra gondolok, hogy így juthatok magasabb iskolába
2. Ha elkezdek egy feladatot, semmi sem tud kizökkenteni belőle.
3. Csak azt szoktam megtanulni, ami érdekel.
4. Célom a továbbtanulás, ezért szorgalmasan tanulok.
5. Szégyellem magam a társaim előtt, ha rosszul felelek.
6. Ha nem kapnék jó jegyeket, lehet, hogy nem tanulnék.
7. Magamtól is utánanézek a dolgoknak, hogy kérdéseimre választ kapjak.
8. Érdeemes jól tanulni, mert otthon megjutalmaznak érte.
9. Néha úgy elmerülök a tanulásban, hogy minden másról elfeledkezem.
10. Ha valami érdekeset találok a tananyagban, sokszor hozzáolvasok olyat is, ami nem kötelező.
11. Az osztályzat azt mutatja, mennyit tudok, ezért igyekszem minél jobb jegyet szerezni.
12. Több időt fordítok a tanulásra, ha úgy érzem, lemaradok a társaimtól.
13. Azt szeretem, ha a tanár az osztály előtt dicsér meg a feleletemért.
14. Ha jó bizonyítványt kapok, otthon ajándékot adnak érte.

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerekek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

15. Sokszor izgat, hogy nem tudok megfelelni a szüleim elvárásainak.
16. A több ismeret biztosítja, hogy érvényesülni tudjak az életben.
17. Ha nem osztályoznának, nem lenne olyan izgalmas számomra a tanulás.
18. Élvezem, ha egy bonyolult feladatot önálló kutatással oldok meg.
19. Ha meg akarok oldani egy problémát, semmi nem tud eltéríteni tőle.
20. Kikapok otthon, ha rossz jegyet viszek haza.
21. Az ösztönöz a tanulásra, hogy a társaim elismerjenek.
22. Szorgalmasabb vagyok, ha arra gondolok, hogy ezzel biztosítom a továbbtanulásomat.
23. A jó jegy a legfontosabb számomra.
24. Nagy kitartással szoktam tanulni.

Tanulás iránti attitűd kérdőív kiértékelése

Érvényesülés 1,4,16,22					
Érdeklődés 3,7,10,18					
Elmélyülés, kitartó munka 2,9,19,24					
Jó jegy az iskolában 6,11,17,23					
A társak közötti hely 5,12,13,21					
Jutalom a családban 8,14,15,20					

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

Tanulási szokásaim:

Tanulmányozd gondosan az itt következő megállapításokat. Gondolkozz el mindegyiken, majd írd melléjük annak a megnevezésnek a számát, amelyet magadra nézve igaznak és jellemzőnek érzel!

1. soha
2. ritkán
3. gyakran.
4. rendszerint
5. mindig
1. A tananyagot már az iskolai órán megtanulom.
2. Nehézséget okoz, hogy a tanórán végig figyeljek.
3. Követni tudom a tanár magyarázatát.
4. Ha valamit nem értek, megkérdem.
5. Tanárain kérdéseire tudom a választ.
6. Jól érzem magam a tanítási órákon.
7. Sikeresnek érzem magamat az iskolában.
8. A feleltetéstől félek.
9. Szeretek szerepelni.
10. Szívesen vagyok az iskolában.
11. Társaim segítenek, ha nem tudok valamit.
12. Társaim hozzám fordulnak segítségért.
13. Amikor hazamegyek az iskolából, pihenek vagy játszom.
14. Hazatérés után rövidesen nekiülök a tanulásnak
15. Estefelé tanulok.
16. Tanulás előtt végiggondolom, mi történt aznap az iskolában.
17. Megcsinálok minden feladatot, amit aznap feladtak.
18. Csak a következő napra tanulok.
19. A legnehezebb tantárggyal kezdem a tanulást.
20. A legkönnyebb tantárggyal kezdem a tanulást.

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

21. Az órarend szerinti sorrendben készülök.
22. Először az írásbeli feladatokat készítem el.
23. A verseket több napon keresztül tanulom.
24. Hangosan tanulok.
25. Tudok a tankönyvi szövegekre tartósan figyelni.
26. Gondolataim gyakran elkalandoznak olvasás közben.
27. Szövegolvasás után próbafelmondást végzek.
28. Aláhúzom a könyvemben a lényeges gondolatokat.
29. Megkeresem az olvasmány legfontosabb kifejezéseit.
30. Tudok folyamatosan beszélni az olvasmányról.
31. Össze tudom foglalni röviden a tananyag lényegét.
32. Rövid vázlatot írok az olvasmányból.
33. Érdekel, amit olvasok.
34. Csak azért tanulok, mert kell.
35. Az ismeretlen kifejezések, idegen szavak jelentésének utánanézek.
36. Azt is megtanulom, amit nem értek.
37. Nagyon jól megtanulom az idegen nyelv szavait.
38. Egyéni módszerem van a szótanulásra.
39. Ha sok a leckém szüneteket tartok tanulás közben.
40. Íróasztalnál ülve tanulok.
41. Ügyelek arra, hogy elegendő fény essen a papírra.
42. Tanulás előtt rendet rakok íróasztalomon.
43. Zavarnak a tanulásban a szobámba beszűrődő zajok.
44. Tanulás közben bekapcsolom a magnetofont, zenét hallgatok.

Válassz ki néhány kérdést, melyekről több mondanivalód van, mint amit az egyszavas válasz kifejez. Megjegyzéseidet írd le füzetedbe!

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerekek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó

Teljesítési dokumentáció

Wilbert J. McKeachie: Tanítási ötletek

Motivációs-elmélet

A kutatások szerint a motivációnak három jele van: a választás, az erőfeszítés és a kitartás. a tanulás iránt motivált diákok olyan feladatokat választanak, amelyek révén többet tanulnak, keményen dolgoznak ezeken a feladatokon, és akkor sem adják fel, ha céljaik elérése nehézségekbe ütközik. Az, hogy miért eltérő a diákok motivációja, olyan örök kérdés, amit több elméleti megközelítés szerint is interpretálhatunk. Vannak olyan diákok, akiket a *teljesítmény* iránti vágy hajt. Ez egy olyan egyéni tulajdonság vagy hajlam, ami nagy valószínűséggel a korai évek eredménye (ha a szülők magas elvárásokat támasztottak a gyerekekkel szemben és a teljesítményt jutalmazták). Általánosságban a diákok különbözőek abból a szempontból, hogy a teljesítmény önmagában milyen jelentőséggel bír számukra. A motiváció azonban kontextustól is függ. Ugyanaz a diák mindent megtesz a teljesítmény érdekében a futballpályán, de nem így az órán, vagy az egyik tárgyban jobban motiválja őt a teljesítmény, mint a másikban. Az óta környezet bizonyos fajta motivációt erősít, és ez az oktatási intézmények egész légkörére is igaz.

Belső és külső motiváció

A tanárok sokszor panaszkodnak, hogy a diákokat csak a jegyek érdeklik, és az órán állandóan megkérdezik, hogy "Ezt fogják kérdezni a dolgozatban vagy feleléskor?" Az ilyen diákok *motivációja külső* és ezek a diákok nagy valószínűséggel azért tanulnak, hogy aztán külső jutalmazásban részesüljenek - legyen az jegy, elismerés, mások helyeslése (leginkább a tanároké és a szülőké). A *belső motivációval* rendelkező egyének viszont a tevékenységért önmagáért csinálnak valamit, nem, pedig külső elismerésért. Vannak olyan diákok, akik egyszerre rendelkeznek külső és belső motivációval? A válasz egyértelműen "igen", ezért jó, ha mindkét motívum működését megértjük és valamennyire tudjuk, hogy a kettő milyen viszonyban áll egymással - hiszen így maximalizálhatjuk diákjaink motivációját. A belső motivációval rendelkező diákok a tanulás örömeért tanulnak. A belső motiváció segíti a fogalmi megértést, a kreativitást, a részvételt és az ilyen diákok jobban szeretnek választani. Bár sokan gondolják, hogy az lenne az ideális, ha csupa belsőleg motivált diák ülne az órán, a diákokat - érthető módon - más dolgok is motiválják, mint például a jegy, az elismerés és az egyéb jutalmak. A belső és a külső motiváció két külön dolog, és a diákoknak sokszor többszörös céljaik vannak a tanulással kapcsolatban. Lehet, hogy a gyerek nagyon érdeklődik a tananyag iránt, és mindenképpen jó jegyet akar. Ugyanakkor még az olyan diákok is, akikről kezdetben úgy gondolnánk, csak külső okokból tanulnak, belső motivációt is

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó

Teljesítési dokumentáció

nyerhetnek, ha a tanár felkelti az érdeklődésüket, megfelelő szintű kihívásokat biztosít. Bár több tanulmány állítja, hogy a külső jutalmazás - mivel aláássa az önrendelkezést - csökkenti a belső motivációt (Deci & Ryan 1985), a frissebb kutatások szerint a külső jutalmazás ésszerű alkalmazása jól kiegészíti az egy motivációs lehetőségeket. A külső jutalmazás azonban különösen akkor lehet nagyon fontos, amikor hiányzik a belső motiváció. A gyerekek számára kifejezetten hasznos lehet a külső jutalmazás olyankor, amikor épp csak elkezdtek egy új tárgyat tanulni, amikor még nem érzik úgy, hogy jól haladnának, viszont a feladataik nem igazán érdekesek a belső motiváció szempontjából (ilyenek például az idegen nyelvek tanulásakor a szavak bemagolása vagy természettudományok esetén a rengeteg szakkifejezés megtanulása). Különösképpen azok válhatnak a tárgy iránt érdeklődőbbé, akiknek sikerül elérniük a jó jeggyel kapcsolatos céljaikat és nem csak a bukás elkerülése hajtja őket.

f:

Hol voltál év elején, és hol vagy most?

Helyezd el magad az alábbi skálán!

Kérünk, hogy a középső oszlopban a megfelelő helyre tett „x”-szel jelezd éreklésedet!

Kék színnel azt jelöld, hogy év elején, piros színnel, pedig azt, hogy

a tanév végén milyennek láttad magadat a felsorolt tulajdonságok esetében.

szorgalmas		lusta
gyors felfogású		lassú felfogású
segítőképz		nem segítőkész
jóindulatú		rosszindulatú
jószívű		irigy
szófogadó		szófogadatlan
beszédés		hallgató
kedves		undok
vidám		szomorú

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

izgága		nyugodt
türelmes		türelmetlen
elfogadó		kritikus
talpraesett		elveszett
tapintatos		tapintatlan
szorongó		laza
megbízható		megbízhatatlan
együttérző		érzéketlen
ötletgazdag		ötletszegény
szellemes		nincs humorérzéke
udvarias		udvariatlan
együtműködő		együtműködésre képtelen
őszinte		hazug

e: Pszichológia pedagógusoknak: Szerkesztette: N. Kollár Katalin, Szabó Éva: 301-304. oldal Szociometria

g: Például című kötetből Vásárhelyi Judit: Lakva ismerjük meg egymást

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerekek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

PEDAGÓGUS MELLÉKLET

a: Pszichológia pedagógusoknak: Szerkesztette: N. Kollár Katalin, Szabó Éva: 502oldal személyes adatok

b: érdeklődési területek, kérdőív

1. Melyik a kedvenc tevékenységed vagy tantárgyad az iskolában? Miért az? A legkevésbé kedves? Miért?

2. Mely tárgyakban vagy sikeres? Mitől könnyű neked a tárgy tanulása?

3. Mely tárgyakban vagy sikertelen? Mitől nehéz neked a tárgy tanulása?

4. Melyik tárgyban kell a legkeményebben gondolkodnod vagy dolgoznod? Miért az a legnehezebb?

5. Számold be a következő foglalkozásokat aszerint, hogy mennyire érdekelnek? (1 = nagyon, 2 = nem annyira, 3 = egyáltalán nem)

_____ tánc

_____ zene

_____ dráma

_____ sport

_____ írás

_____ matek

_____ számítógép

_____ természetismeret

_____ társadalomismeret

_____ vállalkozástan

_____ idegen nyelvek

_____ politika/jog

6. Melyek a kedvenc játékaid vagy sportjaid?

7. Ha tanulhatnál bármiről, amiről csak akarsz, mit választanál? (Példák: tudományos fantasztikus írás, meteorológia, építészet, Shakespeare, Afrika)

8. Mi az a három dolog, amit szívesen csinálnál a szabadidődben (a barátaiddal való találkozás mellett)?

9. Milyen klubhoz, csoporthoz, csapathoz, szervezethez tartozol? Sorold ide az iskolai tevékenységeket és azokat is, amelyeket nem az iskola szervez!

10. Mit gyűjtöttél azelőtt? Mi az, amit most gyűjtesz, ha gyűjtesz egyáltalán valamit?

11. Tanultál-e valamit magad, mások segítségével? Ha igen, mit?

12. Ha könyvklubot alapítanál, milyen fajta könyvek lennének ott?

13. Ha megkérdeznék tőled, hogy mihez értesz nagyon jól, mit válaszolnál?
14. Ha tanulmányi kirándulást szerveznél, hová vezetnéd a résztvevőket? Miért választanád azt a helyet?
15. Amikor számítógépet használsz, rendszerint játszol vele, házi feladatot végzel, kutatsz valamit, honlapokat olvasol, csevegőhelyet keresel, vásárolsz, levelezel, programot készítesz vagy más tevékenységet folytatsz?
16. Ha megkérdezhetnél valamiről egy szakértőt, mi az a témakör, amiről hallani szeretnél?
17. Ha interjút kérhetnél egy-egy jelentős személyiségtől a múltból, illetve a jelenről kiket választanál? Miért választanád éppen őket?
18. Jelenleg milyen életpálya iránt érdeklődsz?

c: A többszörös intelligenciáról

Amit a többszörös intelligenciáról tudni illik:

Howard Gardner professzor felfedezte a gondolkodás és tanulás nyolc módját. Feltehetőleg még továbbiak is felfedezésre várnak.

Néhány intelligenciában erősebb vagy, mint a többiben. De mindenkinek vannak erősségei és korlátai.

A tanulásnak nem csak egyetlen jó módja létezik. Minden mód fontos.

A tanulás könnyebb vagy érdekesebb a saját erősségeid területén.

Mind a nyolc gondolkodásmódban tapasztalatokat kell szerezned, hogy amelyekben kevésbé vagy erős, azt „erősítsd”.

A legtöbb esetben a feladat megköveteli, *h o g y* több mint egyféle intelligenciát mozgósíts.

A többszörös intelligencia nem címkézés, csak tájékoztatás arról, hogyan szeretsz tanulni.

Miként élhetsz a többszörös intelligenciával?

Ha tisztában vagy erősségeiddel, ez segíthet abban, hogy jól válaszod meg tanulási módszeredet és projektjeidet.

Erősségeid figyelembevételével felismerheted, miként tanulhatsz eredményesebben. Ha például erősséged a vizuális/térbeli gondolkodás, akkor a vázlatkészítés vagy a rajzos ábrázolás segít megtanulni és megjegyezni valamit.

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerekek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

A csoportos projekt jól sikerülhet, ha különfélék a csoport tagjainak erősségei.

Szétoszthatjátok a feladatokat úgy, hogy mindegyikőtök a maga erősségei szerint dolgozik.

Például: aki erős a verbális/nyelvi gondolkodásban, az ír, akinek erőssége a vizuális/térbeli gondolkodás, az rajzokat vagy illusztrációt készít, és így tovább. A projekt sikeresebb lesz, ha mindenki a számára legmegfelelőbb módon tevékenykedhet.

Csoportos projekt akkor is lehet sikeres, ha a csoport minden tagjának hasonló az erőssége. Gondolj arra, milyen jó lehet egy paródia, ha a csoport minden tagja erős a testi/kinesztéziás intelligenciában!

Ha számodra nehezebb módon dolgozol, az feszültséget kelt benned. De így is végezhetesz magas színvonalú munkát. A többszörös intelligencia elmélet nem ment fel az alól, *h o g y a* legnagyobb igyekezettel dolgozz.

A többszörös intelligencia elméletének felfedezése

Sok-sok George-dzal volt már dolgom az osztályomban az évek során – olyan gyerekek, akik küszködnek az olvasással és a nyelvi ismeretekkel, és vagy teljesen leállnak, és nem is próbálkoznak többé, vagy éveket töltenek azzal, hogy olyan módszereket fejlesszenek ki, melyekkel elrejtetik ezt a gyengeségüket. Bármelyik módszert is választják, önbecsülésük nagyon alacsony szinten van, és a legjobb tanárnak is óriási erőfeszítésébe kerül felszámolni ezekben a gyerekekben a butaság érzését.

Nyolc éve tanítok Dél-Kaliforniában, és módomban állt az összes általános iskolai osztályt tanítani, kicsit több időt töltve a negyedik és a hatodik osztályban. Elsősorban azért akartam tanítani, hogy olyan osztálytermi légkört alakíthassak ki tanítványaim számára, amely egyediségüket emeli ki. Azonban hamarosan rá kellett jönnöm, hogy milyen hihetetlenül fontos a szabályok kialakítása és az irányítás egy harminc kiskamaszból álló csoportban. Szembe kellett néznem azzal, hogy az egyediség kiemelésének megvan a maga ára, ha ilyen sok ember van egy térben, s ez az ár az én épelméjűségem. Néhány év elteltével túlélő üzemmódba mentem át, megpróbáltam minden tőlem telhetőt megtenni, hogy teljesítsem a tantervet, és hogy tanítványaim számára élvezhetővé tegyem ezt a folyamatot.

A gyors kiegészítéshez vezető utamon egyik tanítványom állított meg, aki megváltoztatta az életemet anélkül, hogy ennek tudatában lett volna. Kevin hatodikos volt, és utálta az iskolát. Sztoikusán üldögélt a nap legnagyobb részében. Tekintete tompa volt, és lelkesedése egy teknősré emlékeztetett, amit jól ismertem, mert egyszer nekem is volt egy. Egyik nap, amikor hazafelé mentem az iskolából, megláttam Kevint az utcán, amint a barátaival játszott. A szemei ragyogtak, és elképesztő lelkesedéssel ugrált. Abban a pillanatban tudtam, hogy változtatnom kell a tanítási

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerekek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

módszereimen, és olyan módszert kezdtem el keresni, amely valahogy másként közelít ehhez a semmihez sem hasonlítható hivatáshoz.

Ezen útkeresésem közben hallottam először a többszörös intelligencia elméletéről. Teljesen elkápráztatt az elmélet, és megpróbáltam mindent megtudni róla, amit csak lehetett. Először azt elemeztem, *hogyan* rám mely intelligenciák a jellemzőek, és ezek hogyan hatottak a tanításomra. Olyan volt az egész, mintha valaki végre megmagyarázta volna azt, amit mindig is tudtam magamról. Ezután a tanítványaim felé fordítottam a figyelmemet. Ösztönösen tudtam, hogy azok a tanítványaim is intelligensek és okosak, akik nem teljesítettek jól az órákon. Azt is tudtam, hogy a gyerekek nagyon sokféleképpen lehetnek ügyesek, és hogy ez a sokféleség együttesen formálja az iskolában és az életben egyaránt sikeres embert.

A többszörös intelligencia elmélete nem változtatott azon, amit, csak azon, ahogyan tanítottam. Vizsgálódásaim arról, hogy milyen sokféleképpen lehetnek a gyerekek ügyesek, segítettek megértenem, hogy ha különböző módokon közvetítem az információkat és az ismeretanyagot a gyerekeknek, akkor egyre több és több gyerek értheti meg mélységében, hogy mit is tanítok nekik. Teljes szívemmel egyetérték Gardnerrel, amikor azt mondja, hogy ha egy gyereknek mélységében kell megértenie a dolgokat, akkor ahhoz teljesen el kell merülnie a tananyagban, meg kell tanulnia gondolkodni róla, és ehhez sokféle módon kell azt megközelítenie. Ahhoz, *hogyan* ezt a célt elérjük, néha fel kell áldoznunk a terjedelmes ismeretanyagot, és „kevesebb néha több” filozófiáját kell alkalmaznunk.

(in.: Diane Heacox: Differenciálás a tanításban, tanulásban)

Az intelligenciatesztek története:

Az intelligencia hagyományos felfogása

A Binet-Simon-féle intelligenciaskálát, amely az első ilyen típusú teszt, Alfred Binet és Theodore Simon pszichológusok fejlesztették ki 1905-ben, Párizsban. A francia kormány arra kérte fel Binet-t és Simont, *hogyan* készítsenek olyan tesztet, amely mérni tudja, hogy kik azok a gyerekek, akik valószínűleg sikeresek lesznek az iskolában, és kik azok, akik kudarcot fognak vallani. Az 1930-as években Lewis Terman átdolgozta az eredeti tesztet, melyet innentől kezdve Stanford-Binet intelligenciatesztnak hívtak. Ez a teszt vezette be az IQ (intelligenciahányados) fogalmát, amely a vizsgált személy mentális életkorának és valódi életkorának a hányadosa, s amelyet általában számértékben úgy adnak meg, hogy ezt a hányadost megszorozzák százal. Napjainkban a Stanford-Binet-féle IQ-teszt és a Wechsler-féle intelligencia-skála gyermekek részére (WISC - Wechsler Intelligence Scale for Children) a két leggyakrabban használt teszt az intelligencia mérésére és minősítésére.

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerekek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

A Stranford-Binet-féle IQ-teszt hagyományos értelemben egy gyermek intelligenciáját mutatja meg. Ha egy gyerek erős verbális-nyelvi és matematikai-logikai intelligenciával rendelkezik, akkor ezt az IQ-tesztben elért pontszámai tükrözni fogják, és intelligensnek fogják őt nyilvánítani. Az iskolarendszer erősen támaszkodik az IQ-tesztre, és ebből következik, hogy nagy hangsúlyt helyez a verbális-nyelvi és a matematikai-logikai intelligenciára. A tapasztalat azt mutatja, hogy az olvasni, írni és beszélni tudó gyerekek, akik rendelkeznek az alapvető matematikai és számítástechnikai készségekkel, sikeresebbek az iskolában, és aztán később a szakmai karrierjük során is. Tudatosítanunk kell, hogy a többszörös intelligencia elmélete nem vonja kétségbe e két intelligenciaterület fontosságát. Egyszerűen olyan tanítási stratégiákat igyekszik nyújtani, melyek segítik a gyerekeket abban, hogy sikereket érhessenek el a fenti és más területeken is.

A többszörös intelligencia elméletének egyik alapgondolata az, hogy a tanítási-tanulási folyamatot lehet úgy szervezni, hogy abban az egyéni kognitív különbségek kedvező fogadtatásban részesüljenek. A tanítási folyamatnak arra kellene törekednie, hogy minden gyereknek olyan tanulási környezetet biztosítson, amelyben egyéni intellektuális képességei kiteljesedhetnek. Ahogyan Gardner fogalmaz: Tudj meg minél többet a gyerekekről, ahelyett, hogy megpróbálnád mindegyiket átpréselni ugyanannak a tűnek a fokán!

Az intelligencia új meghatározása

A többszörös intelligencia elméletét Gardner először 1983-ban publikálta *Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences* (Az értelem határai: a többszörös intelligencia elmélete) című könyvében. Gardner elméletét az agy széles körű vizsgálatára alapozta, mely vizsgálatok több száz személlyel végzett interjúkon, teszteken és kutatásokon alapultak.

Gardner emberek különböző csoportjainak kognitív képességeit vizsgálta. Voltak köztük agyvérzéses betegek, balesetet szenvedett emberek, különleges képességekkel rendelkezők, autisták, tanulási nehézségekkel küzdők, hóbortos tudósok és különböző kultúrákból származók. Arra a következtetésre jutott, hogy az intelligencia nem olyan változatlan, minden emberrel vele született jellemző, ami aztán teljes mértékben meghatározza a gyerekek tanulási és problémamegoldó képességét. Gardner elmélete nem kérdőjelezi meg az általános intelligencia létezését, de olyan intelligenciák lehetőségét veti fel, amelyek egy fogalommal nem írhatóak le. Kutatásai azt mutatták, hogy az intelligencia az agy sok különböző területére összpontosul, mely területek egymással kapcsolatban állnak, egyik terület a másokra épít, de szükség esetén képesek önállóan is működni, és megfelelő körülmények között ezek a területek fejleszthetők. Gardner felfedezése megrázta az oktatási rendszert, amely addig nagyon kényelmesen megvolt azzal a tudattal, hogy az intelligencia egyféleképpen leírható.

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

genetikusan meghatározott tulajdonság, mely jól mérhető olyan papír-ceruza módszerekkel, mint a Stanford-Binet-féle vagy a WISC-tesztek.

A Gardner által felismert különböző fajta intelligenciák a következők: verbális-nyelvi, matematikai-logikai, térbeli-vizuális, testi-kinesztetikus, zenei, interperszonális (társas), intraperszonális (önismeret) és gyakorlati. Mindegyik intelligenciaterület jól szemléltethető különleges képességeken és érdeklődési területeken keresztül. Annak a ténynek, hogy ezek az intelligenciák fejleszthetőek és erősíthetőek, óriási hatása van a tanítási-tanulási folyamatokra. Hogyan is kellene a gyerekeket tanítani annak érdekében, hogy a maximumot ki tudják hozni magukból a tanulásban és más teljesítményükben?

A jelenleg folyó agykutatások folyamatosan olyan eredményekre jutnak, melyekről korábban nem is álmodtunk, és a többszörös intelligencia elmélete is gazdagítja ezt a hatalmas tudásanyagot. Ahogyan Gardner is tovább folytatja kutatásait és munkáját a lehetséges intelligenciákkal kapcsolatban, úgy nekünk is fontos tudnunk, hogy egy olyan elmélettel ismerkedünk, ami jelenleg is formálódik és gazdagodik. Bár a többszörös intelligencia elméletének jelentős hatása van az oktatásra, mielőtt megtárgyalnánk, hogy hogyan is lehet azt az osztálytermi

gyakorlatban megjeleníteni, le kell szögeznünk, hogy ez nem recept; osztályteremi alkalmazásának nem létezik egyetlen meghatározott módja. Sok tanár alkalmazza sokféle módon és sikeresen. Azonban ha elfogadjuk, hogy a többszörös intelligencia elmélete általánosságban nézve pontosan tükrözi az emberi különbségeket, akkor azt is elfogadhatjuk, hogy vannak olyan gyerekek, ha nem is mindegyik, akik könnyebben tanulnak bizonyos módokon, mint más utakon járva.

Osztálytermi munkám során azt tapasztaltam, hogy a többszörös intelligencia elmélete a gyakorlatban motiválja, inspirálja a gyerekeket, és sokféle módját kínálja az információ és tudásanyag átadásának. Az elméleten keresztül az utasítások személyre szabásának különféle módjait fedeztem fel, amelyek segítettek tanítványaimat abban, hogy jó olvasókká, írókká, gondolkodókká, matematikusokká, művészekké, zenészekké, tudósokká és történészekké váljanak.

Gardner maga is megfogalmazza ennek lehetőségét: „Ha valami fontosat szeretnénk tanítani, a dolog megtanításának többféle útja, módja lehetséges. A többszörös intelligencia egyfajta leltárként hasznos lehet ebben a munkában.” A következő oldalakon olyan ötleteknek és stratégiáknak a gyűjteményét nyújtom át, melyek segítik a gyerekeket abban, hogy meg tudják tanulni és valóban meg tudják érteni azt, amit tanítunk nekik. Anekdótákat olvashatunk arról, hogy ez a megközelítés hogyan működött, amikor olyan gyerekeket igyekeztem tanítani, akik küszködtek az iskolában. Több száz gyakorlati ötletet is kínállok, melyekből mindenki szabadon válogathat saját osztálya számára. A

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

kínai mondás, miszerint "Virágozzék száz virág!" kiváló kép a többszörös intelligencia osztálytermi alkalmazásának ábrázolására. A munkát fokozatosan kezdjük el! Keressük meg, hogy mi működik számunkra és a tanítványaink számára, aztán lépünk hátra, és lélegezzük be a gyönyörű nyíló virágaink illatát!

"Gardner kezdetben azt tartotta, hogy minden ember legalább hét intelligencia területtel bír, melyek mindegyike az agy különböző részével áll kapcsolatban. Később hozzáadott egy nyolcadik intelligenciát, és jelenleg is folytatja kutatásait újabb lehetséges intelligenciákról. Gardner szerint minden intelligencia három komponensből áll: * Képesség valódi, felmutatható eredmény

létrehozására vagy saját kultúrájában

értéknek számító teljesítményre.

* Olyan képességek készlete, amelyek lehetővé teszik, hogy valaki megoldja az életében felmerülő problémákat. Gardner szerint az „IQ a probléma-megoldásra és a dolgok létrehozására való képesség. A »képes vagyok megcsinálni tudata az, ami számít”

* Képesség a probléma megoldására vagy új megoldás létrehozására, mely lehetővé teszi, hogy az ember új tudáshoz jusson.

Gardner szerint elméletét a tanárok háromféle módon tudják a gyakorlatban alkalmazni. Ezek a következők:

I. a gyerekek képességeinek és készségeinek fejlesztése;

egy fogalom, tananyag vagy egy tudományterület különböző módokon való megközelítése;

az oktatás személyessé tétele azzal, hogy az egyéni különbségeket komolyan vesszük.

(in.: Kristen Nicholson-elson: A többszörös intelligencia)"

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

Kérdőív: A többszörös intelligencia megnyilvánulásai

A diák neve:

Kérjük, úgy töltsd ki a rovatokat, hogy azzal a legpontosabban jellemezd magad! Nincs jó vagy rossz válasz.

1. Jó az egyensúlyérzéked, kis- és nagymozgásos készséged és ennek pontossága a fizikai feladatokban.
2. Nagyon érdekel a matek.
3. Jól emlékszel dallamokra.
4. Rendkívül jól megfigyeled környezetet.
5. Szeretsz térképeket, grafikonokat, táblázatokat készíteni, és szeretsz rendezni információidat.
6. Szeretsz történeteket mesélni, beszédbe elegyedni, tárgyalásba bocsátkozni.
7. Kérdezősködsz a tisztesség felől; nagyon érdekel, mi a jó és rossz, az igazságos és igazságtalan.
8. Érdeklődsz megfigyeléseidnek tárgyai iránt.
9. Legjobban egyedül szeretsz dolgozni; önállóan.
10. Jártas vagy a mechanikában, könnyen szétszedsz és összeraksz szerkezeteket.
11. Könnyen és helyesen írsz.
12. Kiegyensúlyozott vagy, jól osztod be az idődet.
13. Rendelkezel vezetői képességekkel; tudod befolyásolni mások véleményét és tetteit.
14. Könnyen oldasz meg matematikai feladatokat fejben.
15. Rendkívül jól beszélsz, világosan fejtet ki gondolataidat.
16. Jól játszol hangszeren és/vagy jó az énekhangod.
17. Szereted a logikai rejtvényeket és fejtörőket.
18. Érted az elvont fogalmakat.
19. Szereted a mozgást és a tevékenységet.

20. Pontosan és könnyedén rajzolsz és készítesz vázlatokat.
21. Vokális vagy hangszeres zenét improvizálsz és/vagy zenét szerzel.
22. Könnyen felismered a megváltozott körülményeket, azokhoz jól alkalmazkodsz; rugalmas vagy.
23. Gyorsan és könnyen sajtátírod el a fizikai készségeket.
24. Izgat és leköt a számítógép; könnyen használod, nem egyszerűen csak játékszerként.
25. Fogékony vagy mások érzése, gondolatai és indítékai iránt.
26. Szereted, ha a dolgok rendben vannak és logikusak.
27. A józanész jellemesz; megérted, hogyan működnek a rendszerek, és saját előnyödre tudod használni őket.
28. Szereted eljátszani, amiről szó van, parodizálni, jó érzéked van a színjátszáshoz és a dramatizáláshoz.
29. Könnyen megjegyzed a neveket, helyeket, évszámokat és egyéb tényeket.
30. Sikeresen utánozod mások mozdulatait és stílusát.
31. Szereted a gondolataidat vizuálisan megjeleníteni.
32. Kitűnsz a sportban vagy más fizikai tevékenységben (tánc, harci játékok, kreatív mozgás stb.).
33. Könnyen felismersz, kategorizálsz és osztályozol tárgyakat, információt, gondolatokat.
34. Szeretsz másokkal együtt dolgozni és tanulni.
35. Szereted a szójátékokat, rejtvényeket, keresztrejtvényt, a versbe rejtett szöveget (az akrosztikont).
36. Érted az okot és okozatot, és hogy a tetteknek következményei vannak.
37. Erős az akaratod.
38. Erősen érdeklődsz a zene iránt.
39. Pontosan határozol meg és fejezel ki érzelmeket.
40. Könnyen és magabiztosan érintkezel másokkal.
41. Legjobban látás és megfigyelés révén tanulsz; információidat képekben idézed fel.
42. Elégedett vagy a saját egyéniségeddel, tekintet nélkül kortársaid véleményére.
43. Gondolataidat és ötleteidet könnyen közvetíted írásban.
44. Érdekel a természet, érzékenyen viszonyulsz hozzá.

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

45. Kortársaidhoz képest gazdag a szókincsed.
46. Szeretsz különböző témákról olvasni, utánajárni annak, ami érdekel.
47. Megszállottja vagy a számoknak és a statisztikának (például sporteredményeknek); kiválóan emlékszel az ilyen adatokra.
48. Képes vagy másokat megszervezni és mozgósítani.
49. Jó a ritmusérzéked mozgásban és beszédben.
50. Élvezed a kirakós játékokat és a vizuális feladatokat.
51. Igen öntudatos vagy, van önbecsülésed.
52. Gyakran énekelsz, dúdolsz.
53. Reflektálsz helyzetekre, eltűnődsz rajtuk.
54. Inkább tevékenyen foglalkozol egy-egy témával, mint egyszerűen csak hallod vagy olvasol róla.
55. Szereted a sakkot és más stratégiai játékokat.
56. Világosan felméred és megérted a saját erősségeidet és korlátaidat.
57. Szeretsz modellezni, kedveled a háromdimenziós alakzatokat (például LEGO-építmények).
58. Könnyen barátkozol.

A többszörös intelligencia megnyilvánulásai

Üres táblázat a kiértékeléshez

A tesz kitöltője által megjelölt pontokat (számokat) a táblázat megfelelő oszlopaiba kérjük beírni.

Az egyes pontokhoz tartozó intelligencia területek a táblázat alatti „Segítség” tartalmazza.

Verbális/nyelvi	Logikai/ matematikai	Testi/ kinesztéziás	Vizuális/ térbeli	Zenei	Intrapersonális	Interperszonális	Praktikus
VNY	LM	TK	VT	Z	IR	IP	P

Segítség a táblázat kitöltéséhez:

Kulcsok (betűjelek) jelentése:

- **VNY**=Verbális/Nyelvi
- **TK**=Testi/Kinesztéziás
- **IR**=Intrapersonális
- **IP**=Interperszonális
- **LM**=Logikai/Matematikai
- **Z**=Zenei
- **VT**=Vizuális/Térbeli
- **P**=Praktikus

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó

Teljesítési dokumentáció

1. Jó az egyensúlyérzéked, kis- és nagymozgásos készséged és ennek pontossága a fizikai feladatokban. **TK**
2. Nagyon érdekel a matek. **LM**
3. Jól emlékszel dallamokra. **Z**
4. Rendkívül jól megfigyeled környezetet. **P**
5. Szeretsz térképeket, grafikonokat, táblázatokat készíteni, és szeretsz rendezni információidat. **LM**
6. Szeretsz történeteket mesélni, beszédbe elegyedni, tárgyalásba bocsátkozni. **VNY**
7. Kérdezősködsz a tisztesség felől; nagyon érdekel, mi a jó és rossz, az igazságos és igazságtalan. **IR és IP**
8. Érdeklődsz megfigyeléseidnek tárgyai iránt. **P**
9. Legjobban egyedül szeretsz dolgozni; önállóan. **IR**
10. Jártas vagy a mechanikában, könnyen szétszedsz és összeraksz szerkezeteket. **VT és LM**
11. Könnyen és helyesen írsz. **VNY**
12. Kiegyensúlyozott vagy, jól osztod be az idődet. **TK**
13. Rendelkezel vezetői képességekkel; tudod befolyásolni mások véleményét és tetteit. **IP**
14. Könnyen oldasz meg matematikai feladatokat fejben. **LM**
15. Rendkívül jól beszélsz, világosan fejtet ki gondolataidat. **VNY**
16. Jól játszol hangszeren és/vagy jó az énekhangod. **Z**
17. Szereted a logikai rejtvényeket és fejtörőket. **LM és P**
18. Érted az elvont fogalmakat. **LM**
19. Szereted a mozgást és a tevékenységet. **TK**
20. Pontosan és könnyedén rajzolsz és készítesz vázlatokat. **VT**
21. Vokális vagy hangszeres zenét improvizálsz és/vagy zenét szerzel. **Z**
22. Könnyen felismered a megváltozott körülményeket, azokhoz jól alkalmazkods; rugalmas vagy. **P**
23. Gyorsan és könnyen sajátítod el a fizikai készségeket. **TK**
24. Izgat és leköt a számítógép; könnyen használod, nem egyszerűen csak játékszerként. **LM és VT**
25. Fogékony vagy mások érzése, gondolatai és indítékai iránt. **IR és IP**

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerekek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

26. Szereted, ha a dolgok rendben vannak és logikusak. **LM**
27. A józanész jellemez; megérted, hogyan működnek a rendszerek, és saját előnyödre tudod használni őket. **P**
28. Szereted eljátszani, amiről szó van, parodizálni, jó érzéked van a színjátszáshoz és a dramatizáláshoz. **TK**
29. Könnyen megjegyzed a neveket, helyeket, évszámokat és egyéb tényeket. **P és VNY**
30. Sikeresen utánazod mások mozdulatait és stílusát. **TK**
31. Szereted a gondolataidat vizuálisan megjeleníteni. **VT**
32. Kitűnsz a sportban vagy más fizikai tevékenységben (tánc, harci játékok, kreatív mozgás stb.). **TK**
33. Könnyen felismersz, kategorizálsz és osztályozol tárgyakat, információt, gondolatokat. **P**
34. Szeretsz másokkal együtt dolgozni és tanulni. **IP**
35. Szereted a szójátékokat, rejtvényeket, keresztrejtvényt, a versbe rejtett szöveget (az akrosztikont). **VNY**
36. Érted az okot és okozatot, és hogy a tetteknek következményei vannak. **LM**
37. Erős az akaratod. **IR**
38. Erősen érdeklődsz a zene iránt. **Z**
39. Pontosán határozol meg és fejezel ki érzelmeket. **IR**
40. Könnyen és magabiztosan érintkezel másokkal. **IP**
41. Legjobban látás és megfigyelés révén tanulsz; információidat képekben idézed fel. **VT**
42. Elégedett vagy a saját egyéniségeddel, tekintet nélkül kortársaid véleményére. **IR**
43. Gondolataidat és ötleteidet könnyen közvetíted írásban. **VNY**
44. Érdekel a természet, érzékenyen viszonyulsz hozzá. **P**
45. Kortársaidhoz képest gazdag a szókincsed. **VNY**
46. Szeretsz különböző témákról olvasni, utánajárni annak, ami érdekel. **VNY**
47. Megszállottja vagy a számoknak és a statisztikának (például sporteredményeknek); kiválóan emlékszel az ilyen adatokra. **LM**
48. Képes vagy másokat megszervezni és mozgósítani. **IP**
49. Jó a ritmusérzéked mozgásban és beszédben. **Z**
50. Élvezed a kirakós játékokat és a vizuális feladatokat. **VT**

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

51. Igen öntudatos vagy, van önbecsülésed. **IR**
52. Gyakran énekelsz, dúdolsz. **Z**
53. Reflektálsz helyzetekre, eltűnődsz rajtuk. **IR**
54. Inkább tevékenyen foglalkozol egy-egy témával, mint egyszerűen csak hallod vagy olvasol róla. **TK**
55. Szereted a sakkot és más stratégiai játékokat. **LM**
56. Világosan felméred és megérted a saját erősségeidet és korlátaidat. **IR**
57. Szeretsz modellezni, kedveled a háromdimenziós alakzatokat (például LEGO-építmények).
VT
58. Könnyen barátkozol. **IP**

A többszörös intelligencia

A verbális-nyelvi intelligencia magában foglalja a nyelvi kifejezés könnyedségét, valamint a nyelvi finomságokra, a szórendre és a szavak ritmikájára való érzékenységet. Azok a gyerekek, akik fejlett verbális-nyelvi intelligenciával rendelkeznek, szeretnek olvasni, írni és történeteket mesélni. Könnyedén jegyeznek meg neveket, helyeket, dátumokat és mindenféle apróságokat. A következő foglalkozásoknál fontosak ezek az intelligenciák: író, szónok, tanár, titkárnő, üzlet- és irodavezető, komikus, költő és színész.

A matematikai-logikai intelligencia kapcsolódik a deduktív és induktív érvelés képességéhez, valamint az absztrakt rendszerek és összefüggések felismerésének és manipulálásának képességéhez. Azokat a gyerekeket, akik kiemelkedő matematikai-logikai intelligenciával rendelkeznek, fejlett problémamegoldó és gondolkodóképesség jellemzi, valamint az, hogy logikus módon tudnak kérdéseket megfogalmazni. Kiemelkedő teljesítményt nyújthatnak még a tudományos gondolkodás és a problémamegoldás terén is. Ez az intelligencia mutatkozik meg a tudósokban, a bankároknak, a matematikusokban, a számítógép-programozókban, a jogászokban és a könyvelőkben.

A térbeli-vizuális intelligencia magában foglalja azt a képességet, mely által a világról vizuális-térbeli megjelenítési formákat hozunk létre, hogy aztán azokat gondolatban vagy valóságosan átalakítsuk. Az ezzel az intelligenciával rendelkező gyerekeknek az új információk jobb megértéséhez szükségük van egy mentális vagy egy valóságos képre; ezek a gyerekek jól boldogulnak térképekkel, grafikonokkal és diagramokkal, szeretik az útvesztőket és a rejtvényeket. Jól rajzolnak, ügyesen terveznek, és könnyedén

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

hoznak létre dolgokat. A grafikusművészek, a térképészek, a műszaki rajzolók, az építészek, a festők és a szobrászok ezt az intelligenciát mozgósítják.

A zenei intelligencia magában foglalja a hangmagasságra, a hangszínre és a hangok ritmusára való érzékenységet, valamint a zene ezen elemeinek érzelmi töltetére való fogékonyságot. Azok a diákok, akik rendelkeznek ezzel az intelligenciával, könnyedén emlékeznek dallamokra, fel tudnak idézni hangmagasságokat és ritmusokat. Szeretnek zenét hallgatni, és tudatában vannak az őket körülvevő hangoknak. Ezt az intelligenciát találjuk az énekesekben, a dalszerzőkben, a táncosokban, a zeneszerzőkben és a zenetanároknakban.

Az interperszonális intelligencia hatékony együttműködés, a másik céljainak, motivációinak és irányultságainak megértésére való törekvés képessége. Az ezzel az intelligenciával rendelkező gyerekek jól működnek kooperatív csoportmunkákban, fejlett vezetői készségekkel rendelkeznek, ügyesek a szervezésben, a kommunikációban, közvetítői szerepben és tárgyalásokban. (Ne felejtsük el, ez az intelligencia egy ember azon képességéhez kötődik, hogy képes másokat megérteni, de azért nem kell a kooperatív tanulási helyzeteket túlhangsúlyozni. Az extrovertált emberek nem mindig rendelkeznek ezzel az intelligenciával, sőt, ismerek jó néhány extrovertált embert, akik igen gyengék ezen a területen, s akik rendszeresen túlbeszélnek társaikat, illetve elbeszélnek a többiek mellett.) Ez az intelligencia általában jellemző a tanárookra, a terapeutákra, a kereskedelemben dolgozókra, a tanácsadókra, a politikusokra, a vallási vezetőkre és a vezető beosztású üzletemberekre.

Az intraperszonális intelligencia velejárója az a képesség, hogy megértjük saját érzelmeinket, céljainkat és szándékainkat. A fejlett intraperszonális intelligenciával rendelkező gyerekeknek erős az éntudatuk, magabiztosak és szeretnek egyedül dolgozni. Ösztönösen jól mérik fel erejüket és képességeiket. (Ezt az intelligenciát nehéz felfedezni. Tanítványainkban úgy tudjuk felismerni, ha megfigyeljük őket, elemezzük a munkavégzés során megfigyelhető szokásaikat és eredményeiket. Legyünk körültekintőek, és automatikusan ne tekintsünk azon diákjainkat erősnek ezen a területen, akik szeretnek egyedül dolgozni, vagy introvertáltak.) Ez az intelligencia nagyon fejlett a filozófusokban, a pszichiáterekben, a vallási vezetőkben és az agykutatókban.

Az intelligencia területek Gardner-féle leírása

Mondjad! A *verbális/nyelvi* téren fejlettebb diákok könnyedén értik meg a szóbeli és az írott nyelvet. Leginkább beszéd és írás révén kommunikálnak másokkal. Gyakran szeretnek olvasni. Legjobban nyelvi közvetítéssel tanulnak: figyelnek, beszélnek, olvasnak, vitatkoznak és írnak.

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

Számold ki! *A logikai/matematikai* téren fejlett diákok mindenféle számot szeretnek – elsősorban a matematikait, de a természetismerettel, társadalomismerettel és a nyelvvel kapcsolatban álló számokat is. A tengeri állatok számaránya bármely élővilágon belül, az Egyesült Államok népességének növekedése a legutóbbi népszámlálás óta, az, hogy az amerikaiak hány órát töltenek tévézéssel: ezek mind megragadják a figyelmüket. A logikai/matematikai észjárású tanulók fogalmi gondolkodása fejlett, képesek törvényszerűségeket megállapítására. Szeretik a problémamegoldást és az ok-okozati összefüggéseket. Legjobban számok és elemzés révén tanulnak.

Ábrázold! *A vizuális/térbeli* intelligenciában fejlett diákok árnyalt belső képeket alkotnak, ezek segítségével tanulnak és idézik fel a tanultakat. Legjobban úgy tanulnak, ha van lehetőségük az anyag vizuális bemutatására (vagyis grafikus ábrázolással, rajzolva, honlapon és diagramokon).

Mozogd el! *A testi/kinesztéziás* úton tanulók legszívesebben mozgással fejezik ki magukat. Nagy izomerővel és/vagy finom motorikus képességekkel rendelkeznek, igényük, hogy megérintsék/megcsinálják a tárgyakat. A leghatékonyabban praktikus tevékenységeken és mozgáson keresztül tanulnak.

Zümmögd el! *A zenei* beállítottságú diákok a hangmagasságra, ritmusra, hangszínre és zenei formákra fogékonyak. Élvezik az éneklést, rapelést és a hangszeres játékokat. Függetlenül attól, hogy van-e zenei tehetségük, erősen hat rájuk a zene. Legjobban úgy tanulnak, ha a tanulás kapcsolatban áll ritmus- és dallamérzékükkel.

Vezesd! *Az interperszonális* típusú diákok „emberközpontúak”. Gyakran erős hatással vannak másokra, szervezők és kommunikátorok. Általában jól kijönnek másokkal. Közülük sokan együttérzők és intuitívek. Az interperszonális diák vezetői képességét diáktanácstagként vagy szervezőként hasznosíthatja. Van, aki hajlamos a dolgok (ügyek) „felpörgetésére”. Az interperszonális hajlamú diák örömmel dolgozik vagy játszik együtt másokkal.

Reflektálj! *Az intraperszonális* diákok meggondoltak és reflektálók. Közelről vizsgálják meg az eszméket, gondolatokat, témákat és lehetőségeket. Tisztában vannak önmagukkal és érzelmeikkel. Szeretik független módon maguk kitűzni a céljaikat. Akkor tanulnak a legjobban, ha mások elfogadják véleményüket, azt meg is hallgatják, míg ők egyedül dolgozhatnak.

Kutass! *A praktikus/tudományos* beállítódású diákok képessége a dolgok tisztázása, alkalmazása és környezetük felhasználása sikerük, túlélésük érdekében. Közülük némelyikre azt mondják, „józan paraszti esze” van. Megfigyelik, hogyan működnek a rendszerek, hatékony alakítói lehetnek a körülményeknek és helyzeteknek. Gyakran személyes kötődést éreznek a természet iránt. Úgy tanulnak a legjobban, ha maguk fedezhetik fel a dolgok működését, megfigyeléseket végezhetnek és kutathatnak.

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó

Teljesítési dokumentáció

d: Tanulási szokások, sikerek, nehézségek, motivációk

1. Az iskolában legszívesebben

egyedül egy társal kis csoportban nagy csoportban
dolgozom

2. Az iskolában a legjobban

egyedül egy társal kis csoportban nagy csoportban tanulok

3. Mi segít a tanulásban? (Például rajzolás, olvasás, jegyzetelés vagy hangos olvasás.)

4. Mi nehezíti meg leginkább tanulásodat? (Például adatok, sok írásbeli.)

5. Gondolj valamelyik nagyon jó tanárodra! Írd le, mi bolt benne olyan remek!

Tanulási stílus

Név: Osztály:.....

Olvasd el figyelmesen az alábbi mondatokat! Döntsd el, hogy az öt válasz közül melyik jellemző rád és azt a számot írd be!

1 = Egyáltalán nem jellemző rám.

2 = Nem jellemző rám.

3 = Nem tudom eldönteni, igen is, nem is.

4 = Jellemző rám.

5 = Nagyon jellemző rám.

A 3-as választ csak ritkán használd!

.... 1. Ha látom is és hallom is a megtanulandó szöveget, nagyon könnyen megjegyzem.

.... 2. Hangosan szoktam elolvasni a tananyag szövegét, amikor felkészülök.

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

- 3. Szívesebben tanulok az osztálytársammal vagy a barátommal, mint egyedül.
- 4. Nagyon hasznos számomra, ha a tanár ábrákat mutat be a táblán vagy az írásvetítőn, amikor magyaráz.
- 5. Ha ábrát készítek jobban megértem a leckét, mintha csak olvasom.
- 6. Jól tudok úgy tanulni, ha csak némán olvasva átveszem a leckét.
- 7. Szívesebben töltöm az időmet rajzolással, festéssel, mint sportolással vagy mozgást igénylő játékkal.
- 8. Gyakran előfordul, hogy szóban elismétlem, felmondom magamnak a leckét.
- 9. Ha leírom magamnak azt a szöveget, amit meg kell tanulnom, akkor könnyebben megjegyzem, mintha csak látom vagy hallom.
- 10. Nem szeretem azokat a feladatokat, amiken törnöm kell a fejemet.
- 11. Nyugtalanít, ha tanulás közben csend van körülöttem.
- 12. Jobban kedvelem azokat a feladatokat, ahol kézzel fogható dolgokkal, tárgyakkal kell foglalkozni, mint ahol csak rajzok, ábrák vagy szövegek vannak.
- 13. Jobban megy nekem az olyan feladat, ahol valamilyen mozdulatot kell megtanulnom, mint ahol szövegeket kell megérteni.
- 14. Jobb, ha a tanár magyarázatát meghallgatom, mintha a könyvből kellene megtanulni az anyagot.
- 15. A szabályokat szóról szóra bevágom.
- 16. Ha ábrát készítek magamnak, jobban megértem a leckét, mintha más által készített rajzot nézegetnék.
- 17. Amikor a tanár felszólít és kérdez tőlem valamit, gyakran előbb válaszolok, minthogy át tudnám gondolni, mit is mondok.
- 18. Szeretem, ha kikérdezik tőlem, amit megtanultam.
- 19. Ha vannak képek, ábrák a könyvben, könnyebb a tanulás.
- 20. Ha megbeszélem valakivel a tananyagot, akkor könnyebben megtanulom.
- 21. Teljes csendben tudok csak tanulni.
- 22. Amikor új dolgokat tanulok, jobban szeretem, ha bemutatják, mit kell csinálom mintha szóban elmondják, mit kell tennem.
- 23. Ha valaki elmondja nekem a leckét, sokkal könnyebben megértem, mintha egyszerűen

csak elolvasom.

.... 24. Egyedül szeretek tanulni.

.... 25. Tanulás közben nagyon zavaró, ha beszélgetnek körülöttem.

.... 26. Akkor tanulok könnyen, ha közben szól a rádió, TV vagy a magnó.

.... 27. Akkor vagyok biztos egy felelésnél, ha szóról szóra megtanulom a leckét.

.... 28. Gyakran előfordul, hogy megtalálom a számtanpélda megoldását, de nem tudom elmagyarázni és bebizonyítani, hogyan jutottam el a **megoldáshoz**.

..... 29. Szívesebben bemutatom, hogyan kell valamit csinálni, minthogy elmagyaráztam.

.... 30. Gyakran előfordul, hogy olyan dolgokat is megtanulok, amiket nem nagyon értek.

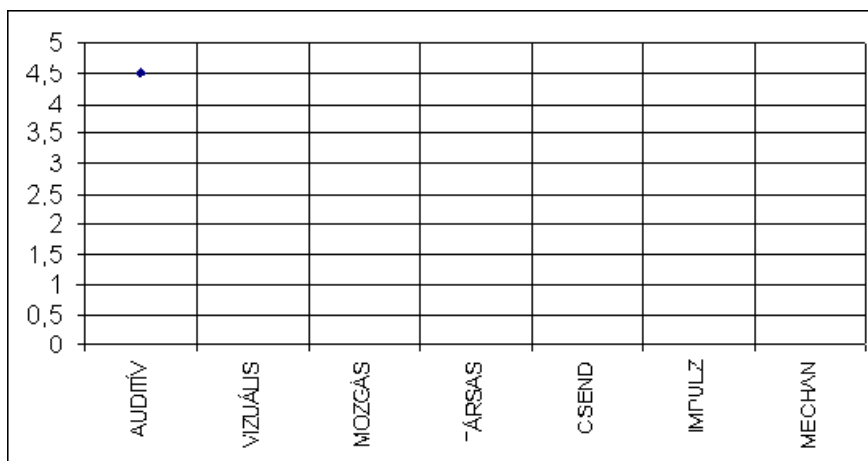
.... 31. Amikor egy számtanpéldát megoldok, szinte minden lépést meg tudok indokolni, hogy miért tettem.

.... 32. A tanári magyarázat nem sokat jelent nekem, a **könyvből** mindent meg tudok tanulni.

.... 33. Több olyan dolgot tudok csinálni, amit nehéz lenne szavakkal elmagyarázni /kézügyességet igénylő fel-adatok/.

.... 34. Mozdulatokat könnyebben megjegyzek, mint képeket vagy ábrákat.

Tanulási stílus kérdőív értékelése

Auditív: 2 ,6n ,8,14,23,32n (6)

Vizuális: 4 ,5 ,19,22,29 (5)

Mozgásos: 7n ,9 ,12,16,33,34 (6)

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

Társas: 3 ,18 ,20,24n (4)

Csend: 11n ,21 ,25,26n (4)

Impulzív: 1n ,13 ,17,28,31n (5)

Mechanikus: 10 ,15 ,27,30 (4)

Az n betűvel jelzett tételekhez tartozó értéket kivonjuk 6-ból. A tételekhez tartozó értékeket összeadjuk és átlagoljuk vagyis elosztjuk a tételek számával. A kapott értékek összehasonlíthatók és a fenti koordinátarendszerben ábrázolhatók.

A TANULÁS IRÁNTI ATTITÚD, (motivációs kérdőív)

Nagyon jellemző = 4

Jellemző = 3

Kicsit jellemző = 2

Nem jellemző = 1

1. Ha tanulok, arra gondolok, hogy így juthatok magasabb iskolába
2. Ha elkezdek egy feladatot, semmi sem tud kizökkenteni belőle.
3. Csak azt szoktam megtanulni, ami érdekel.
4. Célom a továbbtanulás, ezért szorgalmasan tanulok.
5. Szégyellem magam a társaim előtt, ha rosszul felelek.
6. Ha nem kapnék jó jegyeket, lehet, hogy nem tanulnék.
7. Magamtól is utána nézek a dolgoknak, hogy kérdéseimre választ kapjak.
8. Érdekes jól tanulni, mert otthon megjutalmaznak érte.
9. Néha úgy elmerülök a tanulásban, hogy minden másról elfeledkezem.
10. Ha valami érdekeset találok a tananyagban, sokszor hozzáolvasok olyat is, ami nem kötelező.
11. Az osztályzat azt mutatja, mennyit tudok, ezért igyekszem minél jobb jegyet szerezni.
12. Több időt fordítok a tanulásra, ha úgy érzem, lemaradok a társaimtól.
13. Azt szeretem, ha a tanár az osztály előtt dicsér meg a feleletemért.
14. Ha jó bizonyítványt kapok, otthon ajándékot adnak érte.

15. Sokszor izgat, hogy nem tudok megfelelni a szüleim elvárásainak.
16. A több ismeret biztosítja, hogy érvényesülni tudjak az életben.
17. Ha nem osztályoznának, nem lenne olyan izgalmas számomra a tanulás.
18. Élvezem, ha egy bonyolult feladatot önálló kutatással oldok meg. Ha meg akarok oldani egy problémát, semmi nem tud eltéríteni tőle.
19. Kikapok otthon, ha rossz jegyet viszek haza.
20. Az ösztönöz a tanulásra, hogy a társaim elismerjenek.
21. Szorgalmasabb vagyok, ha arra gondolok, hogy ezzel biztosítom a továbbtanulásomat.
22. A jó jegy a legfontosabb számomra.
23. Nagy kitartással szoktam tanulni.

Tanulás iránti attitűd kérdőív kiértékelése

Érvényesülés 1,4,16,22					
Érdeklődés 3,7,10,18					
Elmélyülés, kitartó munka 2,9,19,24					
Jó jegy az iskolában 6,11,17,23					
A társak közötti hely 5,12,13,21					
Jutalom a családban 8,14,15,20					

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

Tanulási szokásaim:

Tanulmányozd gondosan az itt következő megállapításokat. Gondolkozz el mindegyiken, majd írd melléjük annak a megnevezésnek a számát, amelyet magadra nézve igaznak és jellemzőnek érzel!

1. soha
2. ritkán
3. gyakran.
4. rendszerint
5. mindig
1. A tananyagot már az iskolai órán megtanulom.
2. Nehézséget okoz, hogy a tanórán végig figyeljek.
3. Követni tudom a tanár magyarázatát.
4. Ha valamit nem értek, megkérdem.
5. Tanárain kérdéseire tudom a választ.
6. Jól érzem magam a tanítási órákon.
7. Sikeresnek érzem magamat az iskolában.
8. A feleltetéstől félek.
9. Szeretek szerepelni.
10. Szívesen vagyok az iskolában.
11. Társaim segítenek, ha nem tudok valamit.
12. Társaim hozzám fordulnak segítségért.
13. Amikor hazamegyek az iskolából, pihenek vagy játszom.
14. Hazatérés után rövidesen nekiülök a tanulásnak
15. Estefelé tanulok.
16. Tanulás előtt végiggondolom, mi történt aznap az iskolában.
17. Megcsinálok minden feladatot, amit aznap feladtak.
18. Csak a következő napra tanulok.
19. A legnehezebb tantárggyal kezdem a tanulást.
20. A legkönnyebb tantárggyal kezdem a tanulást.

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

21. Az órarend szerinti sorrendben készülök.
22. Először az írásbeli feladatokat készítem el.
23. A verseket több napon keresztül tanulom.
24. Hangosan tanulok.
25. Tudok a tankönyvi szövegekre tartósan figyelni.
26. Gondolataim gyakran elkalandoznak olvasás közben.
27. Szövegolvasás után próbafelmondást végzek.
28. Aláhúzom a könyvemben a lényeges gondolatokat.
29. Megkeresem az olvasmány legfontosabb kifejezéseit.
30. Tudok folyamatosan beszélni az olvasmányról.
31. Össze tudom foglalni röviden a tananyag lényegét.
32. Rövid vázlatot írok az olvasmányból.
33. Érdekel, amit olvasok.
34. Csak azért tanulok, mert kell.
35. Az ismeretlen kifejezések, idegen szavak jelentésének utánanézek.
36. Azt is megtanulom, amit nem értek.
37. Nagyon jól megtanulom az idegen nyelv szavait.
38. Egyéni módszerem van a szótanulásra.
39. Ha sok a leckém szüneteket tartok tanulás közben.
40. Íróasztalnál ülve tanulok.
41. Ügyelek arra, hogy elegendő fény essen a papírra.
42. Tanulás előtt rendet rakok íróasztalomon.
43. Zavarnak a tanulásban a szobámba beszűrődő zajok.
44. Tanulás közben bekapcsolom a magnetofont, zenét hallgatok.

Válassz ki néhány kérdést, melyekről több mondanivalód van, mint amit az egyszavas válasz kifejez. Megjegyzéseidet írd le füzetedbe!

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerekek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó

Teljesítési dokumentáció

Wilbert J. McKeachie: Tanítási ötletek

Motivációs-elmélet

A kutatások szerint a motivációnak három jele van: a választás, az erőfeszítés és a kitartás. a tanulás iránt motivált diákok olyan feladatokat választanak, amelyek révén többet tanulnak, keményen dolgoznak ezeken a feladatokon, és akkor sem adják fel, ha céljaik elérése nehézségekbe ütközik. Az, hogy miért eltérő a diákok motivációja, olyan örök kérdés, amit több elméleti megközelítés szerint is interpretálhatunk. Vannak olyan diákok, akiket a *teljesítmény* iránti vágy hajt. Ez egy olyan egyéni tulajdonság vagy hajlam, ami nagy valószínűséggel a korai évek eredménye (ha a szülők magas elvárásokat támasztottak a gyerekekkel szemben és a teljesítményt jutalmazták). Általánosságban a diákok különbözőek abból a szempontból, hogy a teljesítmény önmagában milyen jelentőséggel bír számukra. A motiváció azonban kontextustól is függ. Ugyanaz a diák mindent megtesz a teljesítmény érdekében a futballpályán, de nem így az órán, vagy az egyik tárgyban jobban motiválja őt a teljesítmény, mint a másikban. Az óta környezet bizonyos fajta motivációt erősít, és ez az oktatási intézmények egész légkörére is igaz.

Belső és külső motiváció

A tanárok sokszor panaszkodnak, hogy a diákokat csak a jegyek érdeklik, és az órán állandóan megkérdezik, hogy "Ezt fogják kérdezni a dolgozatban vagy feleléskor?" Az ilyen diákok *motivációja külső* és ezek a diákok nagy valószínűséggel azért tanulnak, hogy aztán külső jutalmazásban részesüljenek - legyen az jegy, elismerés, mások helyeslése (leginkább a tanároké és a szülőké). A *belső motivációval* rendelkező egyének viszont a tevékenységért önmagáért csinálnak valamit, nem, pedig külső elismerésért. Vannak olyan diákok, akik egyszerre rendelkeznek külső és belső motivációval? A válasz egyértelműen "igen", ezért jó, ha mindkét motívum működését megértjük és valamennyire tudjuk, hogy a kettő milyen viszonyban áll egymással - hiszen így maximalizálhatjuk diákjaink motivációját. A belső motivációval rendelkező diákok a tanulás örömeért tanulnak. A belső motiváció segíti a fogalmi megértést, a kreativitást, a részvételt és az ilyen diákok jobban szeretnek választani. Bár sokan gondolják, hogy az lenne az ideális, ha csupa belsőleg motivált diák ülne az órán, a diákokat - érthető módon - más dolgok is motiválják, mint például a jegy, az elismerés és az egyéb jutalmak. A belső és a külső motiváció két külön dolog, és a diákoknak sokszor többszörös céljaik vannak a tanulással kapcsolatban. Lehet, hogy a gyerek nagyon érdeklődik a tananyag iránt, és mindenképpen jó jegyet akar. Ugyanakkor még az olyan diákok is, akikről kezdetben úgy gondolnánk, csak külső okokból tanulnak, belső motivációt is

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terepek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

nyerhetnek, ha a tanár felkelti az érdeklődésüket, megfelelő szintű kihívásokat biztosít. Bár több tanulmány állítja, hogy a külső jutalmazás - mivel alázza az önrendelkezést - csökkenti a belső motivációt (Deci & Ryan 1985), a frissebb kutatások szerint a külső jutalmazás ésszerű alkalmazása jól kiegészíti az egy motivációs lehetőségeket. A külső jutalmazás azonban különösen akkor lehet nagyon fontos, amikor hiányzik a belső motiváció. A gyerekek számára kifejezetten hasznos lehet a külső jutalmazás olyankor, amikor épp csak elkezdtek egy új tárgyat tanulni, amikor még nem érzik úgy, hogy jól haladnának, viszont a feladataik nem igazán érdekesek a belső motiváció szempontjából (ilyenek például az idegen nyelvek tanulásakor a szavak bemagolása vagy természettudományok esetén a rengeteg szakkifejezés megtanulása). Különösképpen azok válhatnak a tárgy iránt érdeklődőbbé, akiknek sikerül elérniük a jó jeggyel kapcsolatos céljaikat és nem csak a bukás elkerülése hajtja őket.

f: Hol voltál év elején, és hol vagy most?

Helyezd el magad az alábbi skálán!

Kérünk, hogy a középső oszlopban a megfelelő helyre tett „x”-szel jelezd érekelésedet!

Kék színnel azt jelöld, hogy év elején, piros színnel, pedig azt, hogy a tanév végén milyennek láttad magadat a felsorolt tulajdonságok esetében.

szorgalmas		lusta
gyors felfogású		lassú felfogású
segítőképz		nem segítőképz
jóindulatú		rosszindulatú
jószívű		irigy
szófogadó		szófogadatlan
beszédés		hallgatag
kedves		undok

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1

TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

A gyerek megismeréséhez használható módszerek, terek, eszközök saját élményű feldolgozása

Expanzió Humán Tanácsadó

Teljesítési dokumentáció

vidám		szomorú
izgága		nyugodt
türelmes		türelmetlen
elfogadó		kritikus
talpraesett		elveszett
tapintatos		tapintatlan
szorongó		laza
megbízható		megbízhatatlan
együttérző		érzéketlen
ötletgazdag		ötletszegény
szellemes		nincs humorérzéke
udvarias		udvariatlan
együtműködő		együtműködésre képtelen
őszinte		hazug

e: Pszichológia pedagógusoknak: Szerkesztette: N. Kollár Katalin, Szabó Éva: 301-304. oldal Szociometria

g: Például című kötetből Vásárhelyi Judit: Lakva ismerjük meg egymást